

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Krško 56 — Telefon 33 — Cekovni račun pri NB FRLJ Krško, št. 815-T-145 — Tiska Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Pred kongresom SZDL v Ljubljani

Iz seje okrajnega Izvršnega odbora Socialistične Zveze — Odločen vpliv Socialistične zveze na vse odbore, organizacije in društva je predpogoj za njihovo pravilno delo — Povprečna udeležba na občinskih konferencah Socialistične zveze 90-odstotna — Za republiški kongres izvoljenih 34 delegatov — Večja politična razgibanost, zanemarjeno organizacijsko delo in slabo kadrovanje v odborih Socialistične zveze — Skrb Socialistične zveze za množične oblike dela (zbori volivcev)

Dne 27. marca se je vršila redna seja okrajnega Izvršnega odbora Soc. zveze Krško. Predsedal se je potek in vsebinska priprava izvršnih občinskih konferenc Soc. zveze ter vprašanja ZV kot v obliki množičnega sodelovanja volivcev pri delu ljudskih odborov.

Predsednik okrajnega odbora Soc. zveze tov. Colarič je poročal, da je od 955 delegatov (izvoljenih na vaških sestankih članstva) prisostvovalo občinskim konferenca 90 %. Poudaril je tudi da je bila udeležba mnogo boljša v podeželskih občinah, nekje celo do 100 %, medtem ko je v centrih Krško, Senovo, Brežice itd. bila znatno izpod okrajnega povprečja.

Za republiški kongres Soc. zveze je bilo izvoljenih 34 delegatov, od tega 4 delavci, 8 prosvetnih delavcev, 9 uslužbencev, 8 kmetov in 5 iz drugih poklicev. Izmed njih je le 5 žena, kar ponovno kaže našo staro slabost. Volitve so bile tajne in delegati so imeli možnost najširše izbire. Vselej tega so izvoljeni delegati iz vrst najbolj aktivnih članov Soc. zveze.

Pretežni del občinskih konferenc je bilo dokaj solidno pripravljenih. Vodile so se živahne razprave o stanju v organizacijah Soc. zveze, politični situaciji, predvsem pa o gospodarskih, socialnih in kulturnih problemih v občinah, nakar so bili sprejeti tudi ustrezajoči zaključki. Le v nekaterih občinah so bile slabo izvedene politične in organizacijske priprave, ki dokazujejo, da še vedno niso doumeli nove vloge Soc. zveze, ali pa kažejo izredno slab odnos do svoje organizacije.

Izvršni odbor Soc. zveze ugotavlja, da se kaže mnogo večje zanimanje članstva za vse probleme, večja razgibanost pri delu odborov, kar pa močno zavira slabo urejeno oziroma zanemarjeno organizacijsko vprašanje. Tako mnogi odbori sploh ne vodijo točne evidence svojega članstva, sprejemu v Soc. zvezo in izključevanju v smislu štatuta se sploh ni posvečalo potrebnih skrbi. Mnogi naši dobri državljani so še vedno izven organizacije, mnogi ne zato, ker to oni sami želijo, temveč tudi zato, ker so odbori nedelavni. Vzrok nizkega števila članstva je tudi v tem, da odbori sploh niso poznali razlike med člani in nečlani zveze. Oni so prihajali na sestanke, so diskutirali, dajali predloge za njih kot člani. Na Raki, v Brestanici itd. pa so bili celo izvoljeni za delegate Soc. zveze za občinsko konferenco itd. Zakaj bi potem nosili članske obveze, se vpisovali v organizacijo, ko pa imajo iste pravice kot drugi, ki so člani?

V mnogih odborih je zanemarjena tudi evidence o članarini, izdanih članskih izkaznicah itd. Sam okrajni odbor je vse doslej bremenil za vse članstvo bivšega KLO Krmelj, občinski odbor Soc. zveze Trzinč, od njega zahteval članarino, akoravno je več kot polovica vsega članstva pripada občini Krmelj in Sentjanž.

Poseben problem predstavlja pobiranje članarine za večji del odborov Soc. zveze, kjer so mnogi v zaostanku za leto 1952, pa celo za leto 1951. Nekateri odbori članarino zbirajo in ne odvajajo naprej. V Pišecah so s članarino nekaj let plačevali tako na telefon, ki ga za frontne potrebe sploh niso rabili. Ugotovljen je bil tudi primer osebnega okoriščenja na račun zbrane članarine.

Nepravilno stališče so zavzemali tudi oni odborniki, ki so na račun onih članov, ki so plačevali preko 3 dinarje članari-

ne, krili zaostankarje. Tudi primer odbornika Soc. zveze v Pišecah, ki je mesto, da pobira članarino od hiše do hiše, plačal za vse člane odbora sam, ni bil pravilen. Vsak član je dolžan plačati mesečno članarino, ker je to sestavni del dolžnosti do organizacije.

Neaktivnost nekaterih odborov, organizacijsko neurejenost, zaostanek okrog 405.000 dinarjev v članarini itd., je pripisati predvsem slabemu kadrovskemu sestavu odborov Soc. zveze. Niso redki predsedniki vaških pa tudi občinskih odborov, ki sploh niso sklicevali sej, kjer so se pa sklicevale, se nekateri odborniki teh sej sploh niso udeleževali. Mnogo odborov je celo brez stalnih blagajnikov. Pri mnogih odborih so pa blagajniki tako zaposleni z odgovornejšimi in težjimi posli, tako da se zbiranju članarine ne morejo v dovoljni meri posvetiti, na drugi strani pa niso znali pritegniti k temu delu ljudi, ki imajo več časa za opravljanje blagajniških poslov. Pri mnogih odborih bi člani Soc. zveze radi redno odvajali članarino, vendar je prava umetnost najti človeka, ki je za to delo odgovoren. Zato ne bi bilo težko v večini odborov najti primerne človeka na primer kakega upokojenca, ki bi rad prevzel posel in se mu popolnoma posvetil.

Soc. zveza mora v današnjih pogojih še posebno skrbeti, da se uvajajo in razvijajo masovne oblike sodelovanja državljanov pri reševanju družbenih

problemov ker je le ta način dela jamstvo za uspeh in pravilno funkcioniranje organov oblasti, a istočasno tudi porok za preprečevanje birokratizma, brezdušnosti itd.

Izvršni odbor Soc. zveze je smatral za potrebno analizirati način, kako in koliko ljudskih odborov sklicuje zbor volivcev ter ugotovil, da se na terenu vse pogosteje sklicujejo množični sestanki državljanov, ki pa nimajo obeležja zborov volivcev. Pri OLO je v zadnjem času registriranih le 10 zakonitih zborov volivcev in to: na Senovem, Bteljskem in Studencu.

Po številu udeležencev in reševanju problemov so bili vsi zelo pestri, toda v pretežni večini slabo pripravljene. Povsod je bilo načetih vrsta komunalnih, kmečkih, socialnih in drugih problemov, vendar sprejetih prav malo sklepov, ker se vsepovsod preveč govori in prehaja s problema na problem brez konkretnih zaključkov za rešitev problema.

V pripravah zborov volivcev je Soc. zveza kot organizacija doslej malo pomagala. Dolžnost in naloga Soc. zveze je, da prko zborov volivcev in drugih oblik masovnega vpliva na pravilno rešitev obstoječega problema. —lj—

Obvestilo naročnikom in bralcem!

Uredništvo in uprava »Posavskega tednika« sporočata, vsem svojim naročnikom in bralcem, da smo zaradi podražitve papirja primorani zvišati ceno časopisa z veljavnostjo od 1. aprila t. l. Odslej znaša celoletna naročnina 350 dinarjev, polletna 180 din, a četrtletna 90 din, posamezna številka stane 8 dinarjev.

Istočasno sporočamo, da je bila, prav zaradi te podražitve sprožena misel, naj bi se naš list in »Zasavski vestnik«, ki izhaja v Trbovljah združila v glasilo za oba okraja. V ta namen so se vodili razgovori med predstavniki okrajnega odbora Soc. zveze in uredništva iz Trbovelj ter okrajnega odbora Soc. zveze in uredništva iz Krškega. Predstavniki enega in drugega okraja so bili soglasni, da bi taka združitev bila iz določenih razlogov koristna, iz drugih pa tudi ne.

Za združitev govori predvsem dejstvo, da bi se list ob večji nakladi kvalitetno lahko izboljšal in razširil, ker bi bila s tem dana boljša ekonomska baza.

Proti združitvi pa govori dejstvo, da bi naš list z združitvijo v precejšnji meri izgubil lokalno obeležje in nastane vprašanje v koliko bi problematika enega ali drugega okraja zanimala ene, kakor druge čitatelje. Nastalo bi tudi vprašanje sedeža uredništva in uprave, ker ne bi bilo umestno, da bi se sedež prenesel v Trbovlje, ravno tako bi bilo neumestno, da bi se sedež

iz Trbovelj prenesel v Krško. Da bi pa imeli del uredništva v vsakem okraju, ki bi vsako iz svojega področja zbirale material ter ga potem na skupni seji pretresalo in skedalo o ureditvi vsake posamezne številke, bi se s tem režijski stroški brez primerno povečali.

Z ozirom na navedene razloge smo soglasno s predstavniki iz okraj Trbovlje sklenili, da razpišemo vsak v svojem lokalnem listu o tem vprašanju anketo in prepustimo odločitev našim naročnikom in bralcem. Z ozirom na to Vas prosimo, da nam sporočite svoje želje in pripombe glede vprašanja združitve.

Končno pripominjamo še, da z malenkostno povišano naročnino ne bomo mogli kriti razlike, ki nastane v zvišani ceni papirja in tiska sploh, zato se priporočamo vsem našim podjetjem, združenjem, odborom in organizacijam, da nam, v kolikor ostane list samostojen, priskočijo na pomoč, bodisi v obliki prispevkov za tiskovni sklad, ali pa z priobčevanjem oglasov.

Upamo, da nas bodo naročniki razumeli, da smo se težko odločili za podražitev našega lista ter prosimo, da nam še nadalje ohranijo svojo naklonenost, pridobivajo še nove naročnike, tako da bomo lahko list izdajali v večji nakladi in ga s tem kvalitetno in po obsegu razširili.

UREDNIŠTVO

Tovariš Tito se je vrnil z zgodovinskega pota v domovino

Veličasten sprejem predsednika republike ob njegovi vrnitvi v domovino

Prijateljstvo britanskega naroda ni račun, temveč odraz sodelovanja v preteklosti in skupnih težnjah po miru

V Vel. Britaniji smo se razgovarjali kakor enaki z enakimi

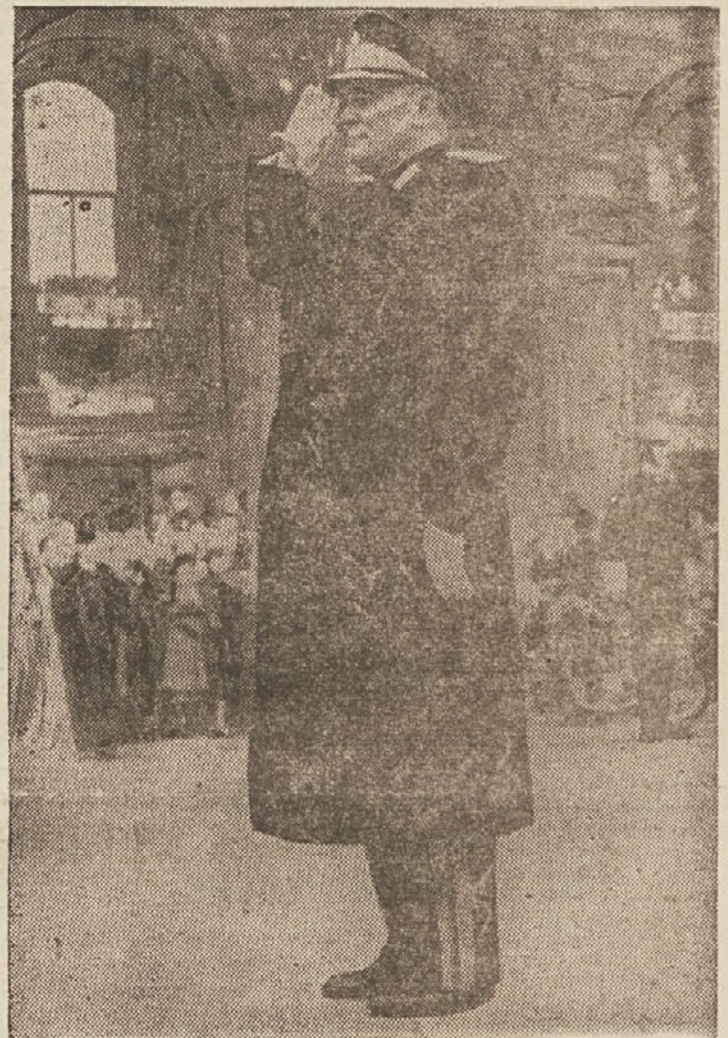
Predsednik republike maršal Tito in člani njegovega spremstva so prispeli v ponedeljek na »Galebu« ob 16.15 v splitsko pristanišče. V pristanišču, ki je bilo okrašeno z zastavami in gesli, je predsednika Tita čakalo več desetstisočev prebivalcev Splita in okolice. Med pristajanjem so letele nad pristaniščem skupine vojnega letalstva.

Ko je Galeb pristal, se je predsednik Tito izkrcal, sprejel raport in pregledal častno četo mornarjev. Tito je zelo razpoložen pozdravil navzoče državne, politične in druge naše voditelje.

Pogled na Split ob prihodu maršala Tita je bil veličasten. Vsa poslopja in vse ladje v pristanišču so bile okrašene z zastavami, cvetjem in slikami. Predsednik Tito je nato stopil na tribuno, od koder je zbrani množici med drugim dejal tole: »Vračamo se v našo domovino, v našo socialistično državo, polni brezmejnne radosti in sreče, da smo spet med Vami!«

»V Veliko Britanijo smo odšli z velikim zanimanjem, toda s tega mesta moram povedati, da je to, kar smo tam videli in doživeli, da je sprejem, ki nam je bil prirejen, presegel vsa naša pričakovanja. Toplina, prijateljstvo in pristrčnost so bili prav taki, kakor kadar naši narodni pozdravljajo svojega prijatelja. Moram reči, da nas je to globoko ganilo. Takoj smo vedeli, da smo prišli zares v zavestno državo, ki nas je sprejela z odprtimi rokami. Na licih in v očeh ljudi smo brali misel: »Saj res, to so tisti Jugoslovani, ki so med vojno z nami trpeli in se z nami borili proti skupnemu sovražniku, in kot take so nas tudi pozdravljali.« Nato je govoril tovariš Tito o veličastnem sprejemu v Veliki Britaniji in nadaljeval: »Sodim, da je imelo naše potovanje velikanski pomen ne le za razvoj naših prijateljskih in zavezniških odnosov, pač pa tudi za utrditev miru na svetu, ker se je pokazalo, da je mogoče toplo, prijateljsko in koristno sodelovanje med državami z različnim notranjim sistemom.«

Jaz in moji sodelavci smo čutili tako med našim tamkajšnjim bivanjem, kakor na potovanju, da je to kar smo storili, naša država in njeni odgovorni ljudje nadaljevati v tej smeri. Z vsako državo, ki nas spoštuje in nas ima za enakopravne, želimo dobre odnose. V Londonu so nas imeli za enakopravne. Tam smo se razgovarjali na popolnoma enakopravni podlagi, brez napiljenosti, ki smo jo nekoč lahko zaznali na Vzhodu in ki nas je zelo težko prizadela. In prav to enakopravno ravnanje z nami, ki smo mala država, toda država, ki jo britanski narod visoko ceni — kar njegovi vodilni ljudje vidijo, zato nas cenijo tudi oni — nam je še bolj vtilo zaupanje v nas in nam narekovalo, da moramo v Jugoslaviji nadaljevati po tej poti.

Mi pa Vam prinašamo dobre vesti, ki jih bo naše ljudstvo še zvedelo, da bo še bolje razumelo za kaj gre.«

Svoj govor je končal tovariš Tito z vzklikom: »Živeli meščani Splita, živela federativna ljudska republika Jugoslavija!«

Zvečer je maršal Tito odpotoval v Beograd, kamor je prispel v torek ob 17. uri.

Vso pot iz Splita do Beograda ga je veliko število ljudi najpri srčneje pozdravljalo. Za od zgodnjega jutra na poti do Zagreba so ga z njiv, križišč in postajnih peronov pozdravljale velike množice ljudi. Po kratkih postankih in nekaterih pristrčnih besedah z ljudmi, ki so ga čakali na železniški postaji v Karlovcu, je maršal Tito nadaljeval pot v Zagreb, kamor je vlak prispel nekoliko po 9. uri.

Na zagrebški glavni postaji je predsednik republike sprejel v svojem vagonu zastopnike Sabora LR Hrvatske, Jugoslovanke ljudske armade, Mestnega ljudskega odbora ter množičnih družbenih organizacij, ki so mu sporočili pozdrave ljudstva

Hrvatske, pripadnikov Armade in prebivalcev Zagreba.

Na vmesnih postajah od Zagreba do Beograda so se povsod zbrale večje ali manjše skupine ljudi, pogosto z zastavami in transparenti. Na vsaki postaji, kjer se je vlak ustavil za nekoliko minut, se je maršal Tito skozi okno vagona razgovarjal s prisotnimi. Posebno pristrčen sprejem so mu priredili v Slavonkem Broču in Vinkovcih, prav tako pa tudi v Mitroviču in Zemunu.

Na železniški postaji v Beogradu, kamor je vlak prispel popoldne, so ga sprejeli zastopniki naših najvišjih državnih ustanov in diplomatskega zbora.

Pred železniško postajo v Beogradu se je zbralo nad 200.000 Beogražčanov, ki so predsednika republike sprejeli z velikim navdušenjem. Maršal Tito je imel ob tej priliki tudi govor, v katerem je očrtal svoje vtise z obiska v Veliki Britaniji in ponovno poudaril željo Jugoslavije o ohranitvi miru in svoje neodvisnosti.

Zatiranje slovenskega življa v STO

RIM. Italijanski trust »Italcement« gradi v pristanišču Zabljeh svojo tovarno. Postavil bo tudi železnico, s katero bodo dovažali potrebni material. Ker bo šla železnica čez zemljišče slovenskih kmetov, sodijo, da jo bodo nasilno odkupili po najnižjih cenah, ki veljajo v duhu posebnega odloka anglo-ameriške vojaške uprave za »splošno koristna dela«. Prav tako bodo odvzeli slovenskim kmetom rodovitno zemljo za gradnjo takoj imenovanega dečjega doma, v katerem bodo vzgajali otroke v duhu italijanskega šovinizma. Doslej je anglo-ameriška vojaška uprava odvzela slovenskim kmetom 17 parcel, za katere so dobili po 400 lir za kvadratni meter, medtem ko je cena na tržišču dvakrat večja. Razen tega

odvzemajo zemljo tudi pod izgovorom, da jo bodo pogozdili. Tako imenovana gozdna policija obiskuje slovenske kmete in jih z najrazličnejšimi grožnjami sili, da po nizkih cenah prodajo zemljo. V resnici pa italijanskim oblastem ne gre za pogozdovanje, temveč za to, da odvzemajo Slovincem njihovo zemljo, ki predstavljajo njih najmočnejšo gospodarsko oporo in jo proglasijo za italijansko, da bi pozneje lahko govorili o »italijanski okolici Trsta«.

DUNAJ. Predsednik avstrijske republike dr. Theodor Körner je odobril novo avstrijsko vlado, ki sta mu jo predstavila predsednik ljudske stranke inž. Raab in predsednik socialistične stranke dr. Schärfl.

Naloga novoizvoljenih odborov KZ

Za nami so letni občni zbori KZ na katerih so zadržniki izvolili nove upravne in nadzorne odbore. Na vseh občnih zborih KZ na področju okraja je bilo opaziti veliko večjo razgibanost in interes našega kmečkega prebivalstva, kdo bo vodil zadrugo in usmerjal kmečko gospodarstvo v sodobnejše in naprednejše načine dela.

Zadruga so v preteklem letu pokazale prav lep finančni uspeh, saj so ustvarile okrog 40 milijonov čistega dobička. Razumljivo je, da so si s takim poslovanjem ustvarili zaupanje pri svojih članih, kar je prišlo vidno do izraza tudi na občnih zborih.

Novi upravni odbori KZ stojijo pred zelo važnimi nalogami. V izdatno podporo upravnim odborom pa bodo razni pospeševalni odseki kot živinorejski, vinarski, sadjarski, poljedelski itd., ki so jih izvolili zadržniki iz svojih vrst in strokovnjakov. Zadruga, ki teh odsekov še niso izvolile, jih bodo morale v najkrajšem času izvoliti in tako izpopolniti vrzel.

V nekaterih zadrugah, kot so Globoko, Sevnica in drugod, so bili sprejeti perspektivni plani za razvoj kmetijstva, kar pomeni, da so resno pristopili k bistveni nalogi, ki jo mora opraviti kmetijska zadruga kot važen činitelj pri preobrazbi kmečkega gospodarstva. Nujno potrebno je, da pristopijo tudi ostale zadruga k izdelavi perspektivnih planov za razvoj kmečkega gospodarstva.

Eden izmed najbolj perečih problemov našega okraja je živinoreja. Zato so tudi zadržniki temu vprašanju posvetili na občnih zborih največ pozornosti. Zato bo ena prvih nalog odbora za živinorejo organizirati pregled plemske živine z ozirom na okužbo, nabava dobrih plemenjakov, uvajanje kontrole itd. Razumljivo, da se bodo morali ti odseki nujno baviti s vprašanjem krmne baze, gradnje silosov itd. Več pozornosti bo treba v našem okraju posvečati vprašanju vzreje plemenskih, kakor tudi pitanih svinj.

Ni manj pereče pa je vprašanje obnove sadovnjakov in vinogradov. Upravni odbori zadržnikov, kakor tudi odbori za sadjarstvo in vinogradništvo, bodo morali biti tesno povezani s terensko postajo pri OLO, ki bo skrbelo in nadziralo načrtno obnovo, dajala strokovne nasvete za izbor sort z ozirom na lego, klimo in sestavo zemlje, kar bo omogočilo strojno obdelavo in uporabo vseh zaščitnih sredstev na cenen način. Ti odbori bodo morali skupno s terensko postajo sestaviti desetletni ali celo daljši perspektivni plan celotnega področja zadruga. Krediti v te namene bodo na razpolago, zato je treba pričeti s pripravami takoj.

O ekonomičnosti strojne obdelave so danes že vsi zadržniki poučeni, zato so tudi večji del svojih dobičkov določili za nabavo raznih kmetijskih strojev. V zvezi z mehanizacijo obratov in za pogon nekaterih strojev je potrebna električna energija. Zato bo potrebno povezati in elektrificirati tudi najoddaljeneje kmetije ter uporabljati kredite, ki so v ta namen na razpolago.

Pridelek je odvisen od drugih tudi od dobrega semena. Zato naj bi zadržna posestva služila zadržnikom za pridelovanje dobrih in kvalitetnih semen, za vzgojo plemenjakov, trsnih in sadnih sadik, kjer naj bi se pa tudi vršili razni agrotehnični poskusi.

Pri vsaki zadrugi bi moral nujno obstajati hranilno-kreditni odsek, ki bi priskočil zadržnikom na pomoč s posojili.

Trgovinski odsek zadržnik naj bi bil urejen tako, da bi od svojih članov kupovali in prevezovali po ugodnih cenah vse, kar ima kmet za na trg, kmetje pa o skrbovali z vsem, kar potrebuje. Zato je nujno potrebno, da so vsi nameščenci zadržnikov, ki imajo polno razumevanje za potrebe našega kmečkega gospodarstva in so docela seznanjeni z nalogami kmetijskih zadržnikov pri preobrazbi našega kmečkega gospodarstva. ZM

Zakaj gospodu župniku v Leskovcu ni vseč aktivnosti ženske organizacije

Čitali smo v časopisu, da do sedaj nobeno leto niso naše žene tako masovno in tako lepo proslavile 8. marec, mednarodni praznik naprednih žena. To velja tudi za Leskovec. Ob masovnem sodelovanju žena so one svečano proslavile svoj dan. V ta namen so se vršile obsežne priprave dosti poprej. Organizirani je bilo treba vse potrebno, sestaviti kulturni program, pripraviti za ta dan primeren referat itd. Potrebni so bili številni odgovori in sestanki, da bi se vse čimbolje izpeljalo. Odgovornost, delo in skrb žena kakor za Novo leto tako tudi za 8. marec, ni bilo zama. Vsebinsko bogat spored in referat je razveselil polno dvorano udeležencev. Vsi so bili zadovoljni in razpoloženi. Pozneje se je pokazalo, da nekomo vendarle ni bilo po želji. Komu? Zakaj? To Leskovčanom ni nobena uganka. Zlasti ne od tedaj, ko je gospod župnik Preglec javno pogrejal žene, kako se one vse poprej udeležujejo v javnem življenju. Iz prižnice jim je dejal, da naj manj kon-

ferirajo in se sestajajo, ker so one le za dom itd.

Res, težko je gospodu Preglec dopovedati, da sta našim ženam potrebna organizacija in društveno življenje, ker je le to pelje iz tistem dni preteklosti. Zato je upravičen revolt proti temu, da se s tega mesta poziva žene, naj se umaknejo iz javnega udeleževanja. One ne morejo verjeti, da so le za dom in najtežje delo, niti se danes ne morejo s tem strinjati, ker se preveč dolgo borijo za enakopravnost zato, da bi imele pravico do izobrazbe, kulturnega udeleževanja, skratka do človeku dostojnega življenja. Prav bi bilo, da se tudi gospod župnik v Leskovcu zaveda (koliko želi dobro svojemu narodu), da socialistična družba zahteva svobodnih, poštenih, razgledanih in delovnih ljudi obeh spolov, ker le na njih sloni tudi boljše življenje in srečna družina. Vsakomur, ki mu je pri srcu socializem, ne more biti v napotje aktivnost organizacije žena, kakor tudi ne aktivnost ostalih naših organizacij.

Brezvesni m odiemalcem električne energije

Uporabljeni električni tok se zaračuna na osnovi merilne naprave — števec. Zaradi pomanjkanja števec se mora v premožnih primerih uporaba toka ocenjevati po pavšalnih postavkah, ki se ravna po vrsti in velikosti porabnih naprav pri odjemalcih.

Dejstvo, da so merilne naprave odjemalcev dostopne odnošno, da jih ponekod sploh ni, potrošniki zlorabljajo tako, da poskodujejo merilne naprave z namenom, da bi pokazale manjšo porabo, ali pa, da namerno priklopijo svoje porabnike pred števec, pavšalisti pa priklopijajo nove ali večje porabnike brez predhodne prijave za določenemu organu radi določitve in obračuna uporabljenega toka.

Dobavitelj električnega toka vrši redno kontrolo potom ravnih monterjev in inkanstov, poleg tega so še kontrolorji, katerih naloga je odkrivati neupravičeno odjemanje električnega toka. Ti organi imajo v kni-

slu dobavnih pogojev pravico kontrolirati merilne in varovalne naprave, kakor tudi vse odjemalceve instalacije. Opozorjamo odjemalce, da se kot neupravičeni odjem tok ne smatra samo ona poraba toka, ki je namerno pokvarjeni števec ne pokaže, temveč tudi uporaba, ki nastaja na samovoljnem priključku pred števcem ter pri pavšaliranih odjemalcih vse priključitve porabnikov brez predhodne prijave.

Vsak neupravičeni odvzeti tok lahko dobavitelj zaračuna po najvišji tarifi tako, da znašajo kazni od 5 do nekaj desetstotih dinarjev, odvisno pač od neupravičene uporabe toka in neupravičeno priklopljenih aparatov, strojev in peči.

V izobih kazenskim posledicam pripravljamo nujno vsem odjemalcem električnega toka, da se v vsakem primeru oziroma spremembi uporabe toka posvetujejo z nadzornim organom, to je kontrolorjem, ali inkanstom. B.

Skupščina okrajnega sindikalnega sveta Krško

V nedeljo se je vršila v prostorih MLO Videm-Krško redna letna skupščina okrajnega sindikalnega sveta Krško. Udeležba ni bila najboljša. Upravičenih je bilo kar 12, neopravičenih pa 7 delegatov. Ti primeri izostanka s strani delegatov so prav gotovo vredni vse graje, če se zavedamo važnosti vloge sindikatov pri delavskem upravljanju in če pomislimo, da se na letnih skupščinah analizirajo stare in sprejemajo nove smernice za nadaljnje delo.

Posebno je karakterističen primer, da so n. pr. iz Krškega izostali ravno tisti delegati, v katerih sindikalnih podružnicah se tudi ostalo sindikalno delo odvija, kot bi bilo želeli. Od teh podružnic ni prejel okrajni sindikalni svet v letošnjem letu pripadajoča mu denarna sredstva za svoje organizacijske svrhe niti odrejene kvote za brezposelne. Zaenkrat prizadevanj ne bomo imenovali poimensko, ker je upanje, da bo to zadostovalo in jih zdramilo iz sindikalnega spanja.

Iz poročila tajnika okrajnega sindikalnega sveta je bilo razvidno, da je bilo sindikalno delo v lanskem letu dosti bolj aktivno kot v predlanskem, vendar je bilo iznešenih tudi več napak in pomanjklivosti, katere bo treba postopoma odpravljati. Tudi delegati so v diskusiji iznašali dobre in slabe strani sindikalnega dela po podružnicah. Tako se je med drugim ugotovilo, da so po podjetjih našega okraja še vedno pogoste nesreče in da je ogromno število obolenj do 7 dni, zaradi katerih je bilo v lanskem letu izgubljenih 71.338 dni, a materialni izdatki samo za ta obolenja so znašali 15.650.104 dinarjev. Prav gotovo je teh nekaj dni obolenja še tudi na račun dela na polju, košnje itd.

Tudi devet smrtnih nezgod je bilo v lanskem letu, kar je veliko in opozarja sindikalne podružnice, da bodo morale tehnični zaščiti delovnih ljudi obratovati vso pozornost.

O SKIENIEN MIR a Korei?

NAJNOVEJŠI KITAJSKI PREDLOGI za pomiritev na Koreji so prvi hip presenetili svet. Če bi jih objavili prvega aprila, bi diplomatski krogi na Zahodu, ocenili te izjave kot prvoaprilsko potevavščino. Toda gre za resno zadevo. Kitajska vlada je namreč v celoti sprejela vsebinsko indijske resolucije o Koreji, ki jo je lani v decembru sprejela Generalna skupščina. Kitajska predlaga jakošnje nadaljevanje pogajanj v Panmunčonu in se hkrati zavzema za prostovoljno repatriacijo vojnih ujetnikov. Ujeti vojaki naj sami odločajo, ali se hočejo vrniti v domovino. Vojaki, ki se ne bi hoteli vrniti, bi na nevtralnem področju zaslišala nevtralna komisija, sestavljena od predstavnikov Združenega poveljstva, severne Koreje in Kitajske, Poljske, ČSR, Švedske in Švice. Njej bodo lahko izrekli svoje želje za bodoče.

V MOSKVI SE PEREJO!

Kitajsko ponudbo so sprejeli skorajda povsod z neprikritim zadovoljstvom. Pogajanja so se že pričela, sicer najprej o dejanskih oblikah zamenjave bolnih in ranjenih vojnih ujetnikov, o čemer sta se obe vojskovalci se stranki že sporazumeli. O kitajskem načrtu bo brez dvoma še razpravljala Generalna skupščina. Tako se kažejo najlepši izgleadi za končno pomiritev na Koreji. Zanimivo je, da je v sredno popoldne tudi sovjetski zunanji minister Molotov izjavil, da se njegova vlada strinja s kitajskim načrtom. To pomeni, da se je Kitajska o svojem koraku zmenila s sovjetskimi predstavniki in da pomenijo najnovejši predlogi višek »mirovne oziroma«, ki jo je pričela po Stalinovi smrti Malenkova in Mao Če Tungova skupina.

NOVI VLADNI VOLILNI ZAKON V ITALIJI

NASI JUŽNI SOSEDEJE v Italiji so imeli zadnje dni v Senatu vroče dneve. Po daljših razpravah, kjer so bili osebni spopadi med senatorji raznih menijev vsakdanja stvar, so potrdili novi vladni volilni zakon. Ker ga je pred tem sprejel že tudi parlament, je s tem stopil v veljavo. Ona stranka ali skupina strank, ki bo dobila več kot 50 odst. vseh glasov volivcev, bo dobila avtomatično tri četrtine vseh poslaniških mest v parlamentu. Na ta način si je sedanja vlada De Gasperijeva krščansko-demokratska stranka zagotovila vodilno vlogo tudi še v bodoče, kajti skupno s svojimi dosedanjimi zavetniki ima pod novimi pogoji zagotovljeni dve tretjini vseh glasov.

Da je potreba po splošni izobrazbi nujna, se vidi iz tega, da se je število naročnikov Delavske enotnosti dvignilo v lanskem letu. Samo v zadnjih treh mesecih preteklega leta se je dvignilo število naročnikov našega delavskega časopisa od 248 ob koncu septembra, na 772 ob koncu decembra in v merilu okraja. Seveda je pa to še nizka številka nasproti številu zaposlenih in sili sindikalne odbornike na še večjo agitacijo širje tega delavskega časopisa.

Šole za ekonomsko vzgojo delavcev dobro napredujejo v Brežicah, Krškem in delno v Sevnici, dočim v Senovem in Brestanici z njimi sploh niso začeli. Diskusija je med drugim tudi pokazala, da naši člani sin-

dikata vse premalo sodelujejo pri reševanju problemov na vasi, kot člani Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije. Mišljenje nekaterih, da je s tem, ko se morda udeležuje kot član sindikata v podjetju že vsemu zadoščeno, je zgrešeno, ker vsak dober član sindikata mora biti tudi dober član SZDLJ in se kot tak tudi aktivno udeleževati pri delu te množične organizacije v kraju kjer stanuje, pa bilo to v vasi ali v mestu.

Razpravljali smo še o kulturno-prosvetnem delu, o volitvah v delavske svete in drugih vprašanjih bodočega dela ter sprejeli ustrezne sklepe.

Nato smo izvolili novi plenum okrajnega sindikalnega sveta, ki bo v tekočem letu usmerjal sindikalno delo v prid delovnega ljudstva in skupnosti. R. L.

Gozdno gospodarstvo

Če posluša človek nekatere stare kmečke očance, čuje včasih marsikatero pikro na račun logarjev, gozdarjev in takih uredb ter zakonov, ki prepovedujejo svobodno razpolaganje z gozdovi. Mnogi celo trdijo, da nam logarji niso potrebni, ker so samo zato, da ubogega kmetja gospodarsko čimboli oslabijo.

Toda temu ni tako. Prav gotovo niso sedanje uredbe in zakoni napravljani zato, da gozdnega posestnika uničujejo, temveč zato, da se gozd zaščiti ter dvigne za loga lesa v gozdovih na tako višino, da bomo dobili za res čim večji prirastek. Površine kmečkih gozdov merijo na tisoče hektarov. Vse te površine nam pa ne dajejo še zdaleč onega, kar bi morale. Te površine bi nam dajale vsak dan manj, če bi šlo tako naprej in bi se gozdovi tako sekali kot do sedaj, neglede na to, da se s takim gospodarjenjem v kmečkih gozdovih ta osiromašujejo.

Prav gotovo niso sedanje uredbe in zakoni napravljani zato, da bi gozdnega posestnika uničili. Vsi zakoni in uredbe imajo namen dvigniti proizvodnost gozdnih tal, kar bo vsekakor v ogromno korist bodočim rodovom. Gozdni posestnik naj se zaveda, da gozdar ni njegov sovražnik. Zavedati se moramo, da je nujno potrebno gozd čuvati, kajti isti ne doras v enem letu, temveč so potrebne tri generacije, da doseže les zrelost. Zato je nujno potrebno, da vsak državljan podpira gozdarja pri

svojem delu, ki dela v njegovem interesu, čeravno se tega trenutno ne zaveda. Ko pride gozdar odkazovat posestniku les, ki ga lahko poseka, mora biti isti popolnoma brez vsakih vplivov posestnika. Gozdar mora delati po svoji strokovni vesti, kakor zdravnik, ki pregleduje bolnega človeka. Resnica pa je, da imamo gozdne posestnike, ki kažejo pravilno razumevanje do odredb, ki usmerjajo gospodarjenje naših gozdov. Imamo pa tudi brezštevilno posestnikov, ki ne kažejo razumevanja do ukrepov naših oblasti in ki ne znajo gospodariti z gozdom.

Mnogi posestniki navajajo v svojih prošnjah za posek med drugim tudi potrebo po denarju za plačilo davkov. Zavedati se pa moramo, da so se zaloge lesa nabirale v mnogih letih, a po strokovnih načelih smeri sekati samo prirastek, ker bi v nasprotnem slučaju gozd sčasoma popolnoma uničili. Za lažje plačevanje davkov je pač potrebno znižati proizvodne stroške in zvišati hektarske donose posameznih poljedelskih kultur, ne pa iskati dohodka brez dela, kar predstavlja vrednost lesa na panju.

Člj vseh ukrepov za omejitve sedenja je ta, da se zaloge lesa v naših gozdovih dvignejo, kar bo v največjem interesu samih posestnikov gozdov, in ne morda v interesu logarjev in gozdarjev, katerih dolžnost je skrbeti za to, da se gozdna tla in gozdni zakladi smotno izkoriščajo.

XIV. divizija na Senovem

Sončno, kar pomladansko vreme je že bilo v prvi polovici februarja 1944. Sneg je skopnel in sonce je privabilo na dan prve zvončke, ki so kar pobelili krpe travnikov tam ob malih potokih. Marsikatera naša domačija pa je žalostno samevala in nemo tožila za svojimi gospodarji, gospodinjami in otroci, ki so nekje v rajhu dan za dnem okušali tisto slavno švabsko kulturo in civilizacijo.

Tiste dni pred devetimi leti nas je v Brestanici in okolici zdramila novica, da je XIV. divizija že prekorčila štajersko-hrvatsko mejo. Kako nedopovedljivo radostno in odrešujoče je vplivala ta novica na prebivalstvo, posebno še, ko je zvedelo, da namerava XIV. divizija zasesti tudi Senovo. Vse to je vplivalo na nas kot da smo dobili tučežne injekcije, ki so nam vrnilo življenje in ga nam naredile spet vrednega živeti. Naši hrbti so postali še manj upogljivi, naši pogledi jasni, veselji.

Domačini janičarjem pa so glave lezle vedno niže. Redko si jih še srečeval na cesti, ki je bila še malo prej njihova podnevi in ponoči. »Domovina« jim je postala deveta briga, zamenjal jo je naenkrat njih veliki »jaz«.

Noč od 9. na 10. februar 1944. Po rudniški železnici je z vso brzino privozila proti Brestanici rudniška lokomotiva brez kurjača in strojevodje. Na ovinku v Brestanici je iztirila in še prevrtnega povzročala močan ropot in hrušč. Partizani XIV. divizije so ju poslali iz Senovega v Brestanico kot znak »Tu smo!«

Takoj za tem je že zagorel tam pod vrhovi Bohorja moškočen kres: rudniška separacija na Senovem ne bo več služila nemškemu okupatorju! Tudi rudniški jašek v Zakovju je bil istočasno razrešen dolžnosti, ki mu jo je naložil »veliki Reich« borci XIV. divizije so ga uničili. Vse lepo mirno, po načrtu. XIV. divizija je pokazala svojo veliko discipliniranost in moč.

Zanimivi dogodki doma in na svetu

BONN. Francoski visoki komisar v Zahodni Nemčiji Francois Poncet je sporočil, da bodo pomilostili pet nemških vojnih zločincev v Zahodni Nemčiji in 21 oseb, ki so bile obsojene zaradi ogražanja varnosti francoskih zasedbenih sil v Nemčiji. V zaporu v Wittlichu v francoski zasedbeni coni se nahajajo še 66 nemških vojnih zločincev.

LONDON. Britanska delegacija je odpotovala na tajno konferenco o atomski energiji v Kanado, kjer se bodo sestali predstavniki ZDA, Velike Britanije in Kanade. Na tej konferenci se bodo pomenili, katere tajnosti atomske energije se brez ogražanja varnosti držav-udeležencev konference lahko objavijo.

DUNAJ. Sovjetske zasedbene oblasti v Avstriji so prepovedale obmejni promet med svojim sektorjem v Gornji Avstriji in Spodnjo Bavarsko v Zahodni Nemčiji. Ta prepoved je prizadela več sto avstrijskih in bavarskih delavcev, ki so zaposleni v bližnjih tovarnah. Sedaj obmejno prebivalstvo lahko samo s potnim listom prekorči mejo, medtem ko so doslej veljale obmejne legitimacije.

PARIZ. Načelnik generalštaba JLA generalni polkovnik Pecko Dapčević je s člani jugoslovanske vojaške delegacije, ki se je mudila na obisku v ZDA, odpotoval iz Pariza v Beograd. Med bivanjem v Parizu mu je načelnik francoskega generalštaba general Blanc pridelil kosilo.

DUNAJ. Obveščeni krogi poročajo, da so sovjeti poveljali številu svojih čet na komunikacijskih poteh na Madžarskem. Kakor je znano, sme imeti SZ v Madžarski in Romuniji svoje čete, vendar samo kot varnostne straže, ki ščitijo vaški promet med ZSSR in sovjetsko zasedbeno cono v Avstriji. Njih število pa je za ta namen preveliko. Po vesteh iz Budimpešte je v februarju pripelje v Madžarsko 10.000 novih vojakov, medtem ko se jih je vrnilo samo 8000. Po mnenju avstrijskih krogov je v sovjetski coni Avstrije okrog 50.000 vojakov.

PARIZ. V sedežu Atlantskega pakta so proslavili drugo obletnico delovanja organizacije Atlantskega pakta. Proslave so se udeležili vrhovni poveljniki Atlantskega pakta general Ridgway, glavni tajnik NATO lord Ismay, predstavniki francoskega obrambnega ministrstva in druge vojaške in civilne osebnosti.

BONN. Jugoslovanski veleposlanik v Bonnu dr. Mladen Iveković in načelnik delegacije FLRJ za gospodarsko povezavo z Zahodno Nemčijo opolnomočeni minister Repič sta obiskala zveznega finančnega ministra Schäfferja. Pojasnila sta mu način, kako naj bi rešili po mnenju jugoslovanske delegacije finančna vprašanja gospodarskih odnosov med Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo.

Prvi tuji letoviščarji v Sloveniji

Ljubljana, 3. aprila (Tanjug). Včeraj je prispela v Slovenijo prva skupina tujih turistov iz Zahodne Nemčije. Do nedelje bodo prišle še štiri skupine nemških in ameriških turistov. V ponedeljek bo prispela na Bled velika skupina delavcev in nameščencev nemške avtomobilske tovarne BMW, medtem ko bo »Putnik« s svojimi avtobusi prepeljal okrog 700 Svicarjev, ki so prišli s poslopnim vlakom za nekaj dni v Opatijo. Prihodnji teden bo pristojni iz Zahodne Nemčije in Švedske. Za mesec maj so predvidene večje skupine turistov iz Nizozemske in Anglije.

Končano je zasedanje jugoslovansko-francoske mešane komisije

Pariz, 3. aprila (Tanjug). — V Parizu se je končalo zasedanje jugoslovansko-francoske mešane komisije, ki so jo ustanovili na podlagi trgovskega sporazuma iz leta 1951. Na sestanku mešane komisije so razpravljali o vprašanjih blagovne izmenjave in o drugih vprašanjih. Izpopolnili so konvencionalne liste ter se sporazumeli o olajšavah za plačilo nekaterih naših obveznosti, ki bi jih morali izpolniti letos in v prihodnjem letu.

najvišjega vrha Javornika. Okupator je vse svoje številne žrtve sproti odstranjeval, da bi prikri svoje izgube. Bohor pa je tedaj zašel in vstal. Preko njegovih vrhov je zaoril klic po svobodi... M. A.

Novice in dopisi iz naših krajev

Prvo botrovanje pri Matičnem uradu na Blanci

Z občnega zbora KZ Bizeljsko

Prvi občni zbor KZ Bizeljsko se je vršil v začetku tega meseca v prostorih združnega doma na Bizeljskem. Občnega zbor-

redna je ekonomija, ki je bila dosti boljše, v kolikor se ne bi vmešavali oz. onemogočali delo odseka razni postranski prekupčevalci.

V dejavnost kmetijske zadruge spadajo razen vinarskega in trgovinskega odseka še pekarni, dve točilnici, mlin, žaga, mesnica, avtoprevoz, strojni odpred kratkim ustanovljena. Ima 7 ha vinogradniške površine, ki jo bodo v jeseni zrgolali, tako,

POZOR!
Ali že veste, kaj vam nudi trgov. podjetje Potrošnja, Krško?

ra se je udeležilo 250 članov, od tega 89 starih članov. Sprejet je bil obširni dnevni red, ki je pred vsem obsegal delo zadruge v minulem letu in tekoče naloge. Sprejet je bil sklep, da se zadruga za obnovo vinogradništva zadolži za 20 milijonov din, za dograditev združnega doma 5 milijonov din, za investicijske, semenske, obratne kredite in ostalo dejavnost pa v skupnem znesku 40 milijonov din. Čisti dobiček zadruge je znašal 2.400.000 din, od tega je bilo 40 odst. dodeljeno za izboljšanje vinogradništva in kmetijstva, ostali dobiček pa se je razdelil na sledeče sklade: v obratni sklad 45, investicijski 10 odstotkov, ostalo pa so razdelili v druge ustrezne sklade. Od dobička je bilo dodeljenih 100 tisoč din za ulično razsvetljavo in 150.000 din za dotacijo mustu »Bratstvo in edinstvo«. Najboljši uspeh je imel v preteklem letu vinarski odsek, ki je odkupil preko 40 vagonov vina in napravil v letu 1952 nad dva milijona čistega dobička. Promet vinarskega odseka je bil še sek, kino, hranilno-kreditni, obnavitveni, živinorejski in sadjarski odsek ter novo ustanovljena ekonomija. Omembe

BLAGO za moške obleke od 960 dinarjev naprej...

da bo omenjena ekonomija vzor obnove vinogradnikom v našem okraju, kakor tudi vsem zdruškam našega okraja. KZ Bizeljsko je tudi ena najmočnejših združenj v okraju, ki razpolaga z lastnimi osnovnimi sredstvi. Kmetijski zadrugi se bo priključila tudi KZ Stara vas, ki je bila vseskozi pasivna. Predvideva se, da bo tudi v Stari vasi nastal živahen kmetijski obrat, predvsem pa si članstvo želi, da bi OZZ podprla načrt prenosa stavbe bivšega »USTROJA« v last KZ Bizeljsko. V zadnjem času je zadruga kupila tudi poslopje v bližini združnega doma, za katerega je dala 1 milijon dinarjev z namenom, da se vsa kulturna in gospodarska dejavnost skoncentrira.

Na novem občnem zboru, dne 15. marca 1953, pa je bil izvoljen nov upravni in nadzorni odbor, ki mu članstvo v polni meri zaupa. JK

Leskovec pri Krškem

V nedeljo, dne 7. marca t. l. so dijaki gimnazije Brežice gostovali v Leskovcu z Ingolčevim igro »Krapci«. Igro je režiral ravnatelj gimnazije tov. Javornik in je odlično uspela. Vloge so bile zelo dobro razporejene in podane. Posebno nazorne so bile vloge poslanca, župana, okrajnega načelnika in njegove žene ter prelata, ki so slikovno prikazali vso puholet in gnolobo malomeščanske družbe, ki ji ni bilo mar, če je kmetu vkljub prošnji zarubljena slednja kravica. Njim je glavno osebno bogastvo, malo jim je mar, kako živi narod. Karakterne so vloge brezposelnega učitelja, pisatelja knjige »Kalne vode« Toneta Drega in njegove zaročenke, ki je z besedo in dejanjem borijo zopet parazite, zoper krape.

Tone Dregi živi pol leta med temi krapci v mestu Tihe vode in piše knjigo. Vsi krajevni mogotci se mu laskajo, misleč, da bodo v knjigi opisani kar najlepše. Ponujajo mu marsikaj, a on vse zavrne. Kakšen pa je bil preplah, ko izide knjiga »Kalne vode« in kot ti mogotci čitajo svoje grehe, natiskane v knjigi, o katerih so pričakovali toliko dobrega za njih. Mogotci

dejo zapreti pisatelja, a pravica je zmagala, še prehitro dobi Tone Dreg zadoščenje in priznanje od tistih, za čigar pravico se je boril. Mladi revolucionar-brezposelni učitelj, ki zaradi svojih naprednih nazorov in socialnih krivic, ki jih občuti glave pred temi puhičji, temveč vodi borbo proti njim neusmiljeno. Delno po njegovi zaslugi in zaslugi zaročenke Toneta Drega ga rešita iz ječe. Ta učitelj obračuna s to puholet družbo, rekoč: »Potolčji te krape in mi bomo to tudi storili!«

Tematika dogajanja je še tako živa pred nami, da vsebina slihernege dirne, posebno še, ker je igrana z občutkom in zanosom in ker nam ponovno slikovito prikaže vse družabne sloje bivše Jugoslavije v vsej svoji gototi.

Le žal, da ni bil odziv občinstva tako močan in da dvorana ni bila polno zasedena, čeravno je znano, da so Leskovčani ljubitelj lepe igre in tudi sami dobri igralci.

Mladim igralcem iz vsega srca čestitamo k uspehu in želimo da bi nas zopet prav kmalu obiskali. -i-

Krško

Dne 20. III. 1953 je imel delavski svet »Potrošnje« Krško svojo zadnjo sejo v gospodarskem letu 1952. Na dnevnem redu je bil pregled bilance ter sprejem delovnega pravilnika podjetja.

Pri razčlembi posameznih postavk iz bilance je nastala zelo živa debata, v kateri so sodelovali prav vsi člani delavskega sveta. Za nekatere postavke je moral na zahtevo prisotnih računovodja podati razčlenbo po kontih, tako da se je vsakdo do potankosti seznanil s premikanjem osnovnih in obratnih sredstev ter je vsakdo dobil točen pregled nad dohodki in izdatki podjetja.

Najdalje se je vršila debata pri postavki: splošni upravni

ponovno predela na seji delavskega sveta.

Po živahni debati okrog bilance se je razvila nič manj živahna debata okrog sprejema delovnega pravilnika podjetja. Osnutek delovnega pravilnika je izdelal tov. ravnatelj Novak, kateri je s svojo strokovno sposobnostjo izdelal shemo podjetja na način, ki bo sedanjemu organizacijski obliki podjetja najbolj ustrežal. S tem pravilnikom se je točno določil delokrog posameznega uslužbenca podjetja, tako da se pri delu nihče ne bo spraševal, kdo je za kaj odgovoren ali pristojen.

Pri debati o delovnem pravilniku podjetja se je zopet pokazala zavest in sposobnost članov delavskega sveta. Pri več

členih pravilnika so predlagali spremembe, katere so se po debati vnesle v pravilnik in ga s tem dopolnile in izboljšale.

Zadnja seja delavskega sveta je bila 5 in pol ur plodnega dela.

21. marca pa se je delovni kolektiv zbral in izvolil nov delavski svet. Od predlaganih 25 kandidatov je bilo izvoljenih 19. Od starih članov delavskega sveta, ki so kandidirali, so bili vsi izvoljeni. S tem je delovni kolektiv potrdil in dal ponovno priznanje staremu delavskemu svetu. Ti stari člani delavskega sveta bodo tudi stebel novega delavskega sveta, saj bodo prenašali bogate izkušnje iz upravljanja podjetja na nove člane, moči in ki bodo na izkušnjah od katerih je precej mlajših moči in ki bodo na izkušnjah starejših širili svoje znanje in sposobnost v upravljanju svojih podjetij. M. P

Senovo

Rudarja senovskega rudnika Viktor Skobrne in Rudolf Koprivc sta bila menda ves čas prijatelja in tudi stanovala sta pod eno streho rudniškega stanovanjskega bloka Reštanj 73. Lani 20. julija je prišlo do prepira med ženama obeh imenovanih, v katerega se je vmešal tudi Rudolf Koprivc. On je vpričil Skobrneta zmerjal njegovo ženo in jo tudi sunil z roko v prsi, da je padla po tleh. To je Skobrneta toliko razburilo, da je naglo potegnil žepni nož, ga odprl in z njim zamahnil po Koprivcu. Zadel ga je v vrat in mu prizdejal 8 cm dolgo, 4 cm široko in 5 cm globoko rano ter mu prezelal žilo odvodnico. Vse to se je odigralo v bližini naglic na vrhu stopnic med dvema stavbama v prisotnosti Ivana Širšija, ki je skušal posredovati, pa ni dosegel ničesar. Takoj nato sta oba za-

njih odpadla sekira, sam pa je šel še dobrih 20 metrov do nekoga vrta, kjer je obležal in izkrcaval.

Viktor Skobrne je bil za svoje dejanje že enkrat obsojen pred novomeškim okrožnim sodiščem na 4 leta strogega zapora, vendar je Vrhovno sodišče na pritožbo njegovega zagovornika dr. Dušana Smodeja iz novega mesta sodbo razveljavilo, češ da v dejanju ni zavretil kaznivega dejanja uboja na mah po členu 136 KZ, pač pa bolj težko telesno poškodbo s smrtnim izidom po členu 141 KZ. Dejstvo namreč je, da je bil Skobrne res razburjen in izzvan od Koprivca, vendar je meje silobrana zelo hudo prekorščil. Na osnovi novih dokazov in strokovnih izvidov ter zaslišanju obtoženca in prič je okrožno sodišče navedeni primer ponovno obravnavalo 26. marca t. l. Skobrneta je spoznalo krivega po členu 141 KZ in ga obdilo po istih zakonitih določilih upoštevajoč vse okoliščine okolnosti na 3 leta in 6 mesecev strogega zapora.

NOVI VZORCI!
Žensko letno blago!

je stanovanje in se notri zaklenila, Koprivc pa je še stekel domov po sekiro in z njo razbil vrata na stanovanju Skobrnevih. Z zveščajo smrtno rano na vratu se je na to podal po stopnicah dol, kjer mu je sredi

DELENI od 318 din
Karirano blago
od 350 dinarjev ...

Srečolov pri OORK Krško

V »Posavskem tedniku« z dne 7. marca 1953 smo objavili, da se pri našem okrajnem odboru RK pripravila srečolov, katerega čisti dobiček je namenjen za subvencijo našim zdravstvenim sekcijam zaradi čim boljšega razvoja njihove delavnosti v letu 1953. Formirana je bila posebna komisija, ki med drugim zbira prispevke raznih podjetij, kajti brez teh prispevkov srečolov ne bi imel takega efekta kot je potrebno.

Člani komisije so dosedaj obiskali že več podjetij v našem okraju in beležijo naslednje uspehe:

Rudnik Senovo bo dal enega konja in 2 tona premoga, Trg. podjetje Preskrba Senovo bo dalo blaga v vrednosti 10.000 din. Kmetijska zadruga Bizeljsko bo dala 5000 din, Rudnik St. Janž-Krmelj bo dal 2 tona premoga, Kmetijska zadruga Krško bo dala 300 kg kalijeve soli. Opekarna Brežice bo dala 200 komadov strešne opeke. Kmetijska zadruga St. Janž bo dala blaga v vrednosti 3000 dinarjev, Kmetijska zadruga Brežanica bo dala blaga v vredno-

sti 2000 din, tov. Joško Mulej, kamnosek Krško bo napravil 4 izdelke iz marmorja, Tone Čebular, ključavničar Krško bo dal 2000 din, Vladimir Stoviček, kipar, Leskovec, bo napravil lep osnutek za srečke srečolova. Tov. Pšeničnik Franc je nakazal 200 dinarjev.

Poleg navedenih so še nekateri druga podjetja izjavila, da bodo dala svoj prispevek, o čemer nas bodo še obvestila.

Dosedaj doseženi uspehi v zbiranju sredstev za dobitke so že kar razveseljivi in dajejo upanje, da bo naš srečolov imel efekt, kakršnega smo si zamislili. Podjetja, pri katerih se bodo v bodoče oglašili člani komisije, bodo gotovo sledila tem podjetjem, ki so že dala svoj prispevek. Na ta način bodo naša podjetja podprla program ki ga izvaja naša organizacija Rdečega križa v zdravstveno korist naših delovnih ljudi.

Nadaljnje uspehe v zbiranju dobitkov in potek priprav srečolova bomo zopet objavili.

Okrajni odbor RK Krško

Brežice

Naša gospodarska dejavnost. Rentabilna so sledeča občinska podjetja oziroma občinske ustanove s naslednjimi dobički po bilanci koncem leta 1952: mesnica 554.000 dinarjev, pekarna 368.000, vodovod 286.000, ekonomija 250.000, kolodvorska restavracija 200.000, kino 195.000, kavarna 46.000, javna teatrnica 24.000, radio-center 12.000, urarska delavnica 7000, uprava državnih zgradb 7000, pogrebni zavod 2000 dinarjev. Izravnani so dohodki z izdatki pri sejmščini, tržnici, javni razsvetljavi, cestah in nasadih. Izgubo imajo: klavnica 22.000 dinarjev, ker so bila izvršena nekatera nujna popravila, žaga 60.000 ter se bo skušala sanirati z reorganizacijo. Likvidirati pa je bilo treba zaradi deficita šiviljsko delavnico spričo izgube 77.000 dinarjev, menzo z gostilno v Stirnovi hiši ob izgubi 559.000 din, slaščičarno zaradi izgube 104.000 din. Že lani pa je bila ukinjena krojaška delavnica zaradi izgube 59.000 dinarjev. Vsi dobički znašajo tedaj 1.951.000 in vse izgube 881.000 dinarjev. Značilen napredek pri kinu, ki ga je sedanjí upravnik prevzel lani z iz-

gubo 120.000 dinarjev, podjetje saniral in dosegel kot navedeno doslej že 195.000 dinarjev dobička. Vodovod so znatno izboljšali, ker so bile nabavljene razne nove potrebščine, kakor cevi, črpalni stroji itd., za investicijski kredit 5 milijonov dinarjev, ki ga je odobrila republika.

Površno izdelano »asfaltiranje« brežiške ceste spravlja pešce in voznike v kaj slabo voljo, ljudskemu odboru mestne občine pa pripravila težave pri končnem obračunu s podjetjem Slovenija-cesta. Povabljeni so strokovnjaki, da ugotovijo pomanjkljivosti pri teh delih. Občina za enkrat ne bo izplačala podjetju celotnega računa.

Počitniški dom v Mokricah, to je znano gostinsko podjetje v idiličnem mokriškem gradu, je z novim letom prevzela naša občina. Kaže, da bo stvar uspevala.

Prodane bodo hišice, last Splošnega ljudskega premoženja. Gre za 15 eno in dvostanovanjskih poslopj, stoječih večinoma v Brežicah.

Vsem kulturno-umetniškim društvom!

Dne 21. aprila se vrši ob 9. v mali dvorani Prosvetnega doma v Brežicah občni zbor okrajne Ljudske prosvete za okraj Krško.

Delegati za okrajno skupščino, ki so bili izvoljeni na društvenih občnih zborih, naj prinesejo s seboj:

1. Statistične podatke o kulturnoprosvetni dejavnosti v letu 1952. (Število članstva: moški, ženske, število sodelujočih v posameznih odsekih — ločeno po spolu).

2. Clanarino v smislu danih navodil na sektorskih konferencah v mesecu oktobru 1952.

3. Načrte za proslave 330-letnice smrti Matije Gubca — v smislu danih navodil.

»Svoboda« v Senovem, Krmelju in Sevnici pošljejo tudi svoje delegate na občni zbor okrajne Ljudske prosvete.

Ker kljub večkratnim opominom večina društev še ni poslala zapisnike občnih zborov, ponovno prosimo, da jih čimprej predložijo.

OOLP Krško

Razbita eno nosti

Ribarskega društva

Dne 8. februarja se je vršil v Brežicah občni zbor Ribarske zadruge za krški okraj. Zbor je potekal zelo burno posebno z ozirom na skrito željo posameznih članov-ribičev iz brežiške okolice, ki so hoteli vzeti najbogatejše ribje vode krškega okraja to je Krko in njene pritoke v izključno domeno. Predlog o ustanovitvi Ribarskega društva za brežiški sektor je našel na ogorčen odpor vseh ostalih članov-ribičev. Končno je bil sprejet sklep, da ostane dosedanjí upravni odbor Ribarske zadruge in vrši še nadalje posle do izida novega zakona o sladkovodnem ribarstvu.

Mimogrede naj še omenimo, da zadruga doslej sploh še ni bila registrirana. Kljub sklepu občnega zbora, da ostane sedanjí stanje do izida zakona, so posamezni člani-ribiči brežiškega sektorja sklicali dne 14. III. v gostilni Prah na Velikih Malencah ribarski sestanek, kjer so ustanovili Ribiško društvo za brežiški sektor. Razumljivo, da je tako netovariško postopanje brežiških ribičev vzbudilo med člani silno ogorčenje, zato je gospodarski svet pri OLO Krško sklical sestanek upravnega odbora Ribarske zadruge, ki se je vršil v Krškem

Ta poziv v časopisu je moral brezdvomno priobčiti nekdo iz upravnega odbora Ribarske zadruge, kljub temu, da je bil na ribarskem sestanku, ki ga je sklical gospodarski svet pri OLO v Krškem navzoč in je točno vedel, da se v tem primeru ne gre za nikakno zlorabo, temveč da jeklican Ustanovni občni zbor Ribarskega društva za krški okraj. Značilno za delovanje in rovarjenje nekaterih članov Ribarskega društva in dejstvo, da je nekdo iz brežiškega sektorja na lastno pest odpovedal dvorano v domu JLA v Brežicah, za katero je iniciativni odbor dobil dovoljenje. Ne samo to, posamezni člani brežiškega sektorja so hodili med ribiči, ki so pred domom JLA čakali na sestanek ter jih nagovarjali, naj grejo domov, češ da je sestanek nezakonit itd.

Poziv v časopisu, odpoved dvorane, odvratanje članov od sestanka je imel edini namen, da se vnese med ribiče krškega okraja zmedo, katero so hoteli posamezni ribiči brežiškega sektorja, da bi dosegli svoje sebične cilje. Postopanje samo je skrajno netovariško, malomeščansko, reakcionarno ter vse obsodbe vredno.

Iniciativnemu odboru se je posrečilo po ugotovitvi dejanskega stanja dobiti prostore v gimnaziji, kjer se je ustanovni občni zbor tudi vršil. Pristopno izjavo je podpisalo 79 navzočih ribičev, kateri so si izvolili novi upravni odbor in določili pravilnik za ribarsko društvo kr-

OGLEJTE SI BLAGO
v naših poslovalnicah!

dne 21. marca in kjer je bilo sklenjeno, da se za dne 29. marca ob 9. uri skliče v Brežicah ustanovni občni zbor Ribarskega društva za krški okraj. Zaradi tega je bil sestavljen iniciativni odbor z nalogo, da na zbor povabi vse ribiče okraja Krško in izvede vsa pripravljala dela. Na naše nemalo začudenje je Slovenski poročevalec št. 75 z dne 30. marca objavil pod dnevnimi vestmi članek naslovljen »ribičem krškega okraja«, kjer sporoča, nekdo, ker članek ni podpisal vsemu članstvu, da navedena vabila za občni zbor v Brežicah niso veljavna, da je zadržni pečat na vabilu zlorabljen, da nista niti upravni odbor, niti prejšnji občni zbor nikdar sklenila napovedanega občnega zbora, da četudi bi se občni zbor vršil, bi bil tisti po zakonu neveljaven, da so krivci te prevare izročeni javnemu tožilstvu zaradi kazenskega pregona in kjer poziva člane Ribarske zadruge, da naj ostanejo doma.

Trgovsko podjetje
»POTROŠNJA« KRŠKO

škega okraja. Vsi navzoči so ogorčeno protestirali proti zahrbitnemu postopanju posameznih ribičev brežiškega sektorja ter zahtevali, da se uvede stroga preiskava proti iniciatorjem in razbijatcem ribičke enotnosti krškega okraja. Sprejet je bil tudi sklep, da se po ugotovitvi iniciatorjev tega zahrbitnega rovarjenja odreče vstop v ribarsko društvo in izvrševanje ribarskega lova za dobo treh let.

Ribiči krškega okraja smo pa hvaležni gospodarskemu svetu pri OLO Krško, ki je znal pravočasno preprečiti zakulisne in-truzne razbijajske skupine brežiškega sektorja in ponovno vpostaviti enotnost in enakopravnost ribičev v našem okraju.

KAKO POSLUJEJO NA LIP V BREŽICAH

Ze v eni prejšnjih številčk »Našega dela« smo čitali o žagi v Leskovcu. V petek dne 13. 3. je bila poslana 5-članska skupina delavcev iz te žage na LIP v Brežice, kjer bi se tozadevno pogovorili.

Ko so v pisarni vprašali po direktorju, so jim odgovorili, da se bo vrnil čez pol ure. Po več kot polurnem čakanju so povedali nekemu uslužbencu, da so še tu in da bi radi govorili z direktorjem, seveda če je to mogoče. Izvedli so, da je odšel v Ljubljano. Torej z njim se ta dan ne bo dalo govoriti. Hoteli so pa stvar urediti, zato so vprašali po njegovem namestniku. Na žalost pa ni nobeden vedel, kdo bi direktorja lahko zamenjal.

V bodoče bi bilo dobro, da pred odhodom direktor LIP v Brežicah določi svojega namestnika, kateri bi ga v njegovi odsotnosti lahko zastopal.

M. M.

ALI STE ŽE POKAZALI SOSEDU NAŠ TEDNIK! STORITE TO TAKOJ. PRIDOBITE NOVEGA NAROCNIKA!

Podgorje nad Sevnico

Dne 15. marca je bil slovesen zaključek gospodarskega tečaja v Podgorju nad Sevnico, kamor sem bil v prijazno šolo povabljen tudi jaz. Med prijazne ljudi grem vedno zelo rad in tu sem lahko videl, kaj vse zmorejo pridne roke, ki jih je skrbno vodila tov. Cilka Gračner in učiteljica Marija Brelikova. Toliko je bilo vsega in tako okusno in skrbno pripravljeno, da bi se lahko kosali z vsakim mestom. Niso pa skrbela dekleta samo za telesne dobrote, temveč so pridno pripravile tudi prav posrečen kulturni program. Za vse jim je treba čestitati. Le tako naprej podgorška dekleta, pa bo življenje v Podgorju še lepše in prijetnejše! Kadar me boste spet povabile, se bom rad odzval.

KMETIJSKI RAZGLEDI

Problemi melioracij na krškem polju

Ko govorimo o melioracijah, ki so potrebne v Sloveniji, najdemo vedno kot enega največjih področij, kjer naj bi se vršila melioracijska dela Krško polje, predel Srneljnice ter območje Sotle. Tisti, ki razmer v teh predelih ne poznajo, so mnenja, da so pač melioracijska dela v tem jugovzhodnem področju Slovenije popolnoma odveč. Sava je v svoji strugi in bolj poredkoma prebavlja rodne površine ob svojem toku. Čisto drugače pa je z njenimi pritoki, ki so predvsem v poletnem času le neznatni, v resnici pa zamočvirjajo tisoče ha obdelovalne površine. Na drugi strani pa je preostali (največji) del krškega polja potreben namakanja, saj je ornica sestavljena od peskulje na aluvialnem rečnem mestu. Tako imamo torej dva popolnoma si nasprotujoča problema, ki spadata v tako zvano melioracijsko področje, to je osuševanje področja Sotle, ki obsega okrog 1800 ha površine, področje Gabernice in Srneljnice s 1200 ha površine, področje Senušice s približno 2000 ha površine ter področje namakanja, ki zajema nad 3550 ha površine. Vse področje, ki ima anomalna zemljišča, bi obsegalo površino okrog 10.000 ha površine. K tej veliki površini pa niso vštete površine ob raznih potokih in dolinah (pod Rako, Podsredo itd.). Takšna anomalna zemljišča so manj sposobna za kmetijsko proizvodnjo, kar se odraža na zamočvirjenih predelih s kislo reakcijo, pomanjkanju lužnin, so slabih fizikalnih, kemijskih in bioloških lastnosti. Tudi so taka zamočvirjena zemljišča nepovojna za posevke žit, krmnih rastlin in deloma tudi okopavine so destruktivnega značaja ter otežujejo delo na polju. Prav podrobno so nam znane težave kmečkih proizvajalcev s področja Srneljnice, Gabernice, Senušice in Sotle, da prične njihovo delo na njih konec aprila, povečini pa šele maja, ko se je zamočvirjena zemlja malo osušila.

Agrotehnični ukrepi na travnikih in ozimnah sploh niso mogoči (branje), vsled vlažnosti.

Tla so torej močno vlažna, glinasto ilovnate naplavine v vseh predelih Senušice, Srneljnice, Gabernice, Rakovnika itd. ter le ob najugodnejših letinah dajo na primer travniki le dva slaba odkosa. Trave so pretežno kislomolčirske s travniškimi pleveli. Sladkih trav je malo. Zanimivo je tudi, da v predelih, ki sem jih navedel, kmetje sadi manj krompirja, ker jim ne uspeva (predvsem Grzeva vas). Ob Veliki vasi so aluvialne naplavine na diluvialni glini, ki so pretežno porasle z grmovjem oziroma gozdom.

V predelu Srneljnice in Gabernice, kakor tudi ostalega zamočvirjenega področja so z malimi izjemami njivske površine slabo humozne, na travnikih pa je opažati močnejšo humozno plast, kar znači, da travna ruša štiti zemljo pred erozijo.

Predel krškega polja, kjer je ornica v glavnem sestavljena iz peskulje s tanko humozno plastjo na aluvialnem peščencem nanosu, je nujno potreben namakanja. To je zvraten prepotrebni humifikacijski najvažnejši člen v verigi za izboljšanje fiziološke aktivnosti zemlje, ki naj zvraten drugih agrotehničnih ukrepov dvigne rastlinsko proizvodnjo krškega polja. Podatnica je na tem predelu precej globoka in še tako skrbni agrotehnični ukrepi ne morejo nuditi zvraten meteoroloških in klimatoloških faktorjev kakšnega posebnega uspeha. »To področje bi rabilo vsakih nekaj dni dež, pa bi bili uspehi z jamčenji, tako pravijo kmetje. Prav je da navedem, da pade po podatkih na krškem polju povprečno letno 1050 do 1100 mm padavin, kar bi ob povoljnem sestavu zemlje in pravilnem konzervatoriju zemeljske vlage zadostovalo za kmetijske kulture. Toda 60% atmosferske vlage se vsled drobnostne strukture izgubi in ostaja za rastlinstvo neizkoriščena.

V razvojni dobi rastlinja nastopajo namreč kritični momenti, ki le tem onemogočajo normalni razvoj in s tem tudi nižji pridelek. Tako za žita nastopa to neugodno obdobje v mesecu maju, za krompir, peso, korenje v mesecu juniju.

KAŠNI PRIDELKI SO NA 1 HA POVRŠINE?

S podatki, ki sem jih zbral od vestnih in dobrih kmetov, hočem podati sliko proizvodnje na 1 ha obdelovalne površine 1948—1951. Iz teh podatkov je razvidno, da so pridelki na površini 1 ha izredno nizki in da ta proizvajalec pod takšnimi pogoji proizvodnje ne more vršiti konkurence.

Povprečni ha donosi 1948 do 1951, ugotovljeni na terenu za področje Velika vas do Velikega Mraševa

Kraj	pšenica	rž	koruza	krompir	ovos
Velika vas	9	9	14	90	25
Mali Podlog	9	9	14	90	25
Grzeva vas	8	8	12	80	19
Vel. Podlog	7	7	12	70	22
Kalce Naklo	7	7	13	75	22
M. Mraševo	8	9	14	90	25
Vel. Mraševo	9	10	16	90	25
Jelše	8	8	14	85	20
Gorica	8	9	14	80	20
Brege Drnovo	7	9	14	70	18

Kraj	pšenica	rž	koruza	krompir	ovos
Vel. vas	8	9	13	90	25
Mali Podlog	8	9	13	80	20
Grzeva vas	8	8	12	75	18
Vel. Podlog	7	8	13	80	22
Kalce Naklo	8	9	14	85	25
M. Mraševo	9	10	16	90	25
Vel. Mraševo	9	10	15	85	23
Jelše	8	9	15	80	20
Gorica	8	9	16	85	20
Brege Drnovo	8	9	14	65	19

Kraj	pšenica	rž	koruza	krompir	ovos
Vel. vas	7	7	12	80	18
Mali Podlog	7	7	12	60	18
Grzeva vas	6	7	11	65	16
Vel. Podlog	6	6	9	60	17
Kalce Naklo	7	7	12	70	18
M. Mraševo	8	8	13	70	20
Vel. Mraševo	7	8	13	70	20
Jelše	5	6	9	65	17
Gorica	5	6	9	70	16
Brege Drnovo	5	6	9	65	16

Kraj	pšenica	rž	koruza	krompir	ovos
Vel. vas	7	8	13	75	25
Mali Podlog	7	8	12	60	20
Grzeva vas	6	6	10	60	19
Vel. Podlog	6	7	11	70	20
Kalce Naklo	7	8	12	75	23
M. Mraševo	6	7	13	80	25
Vel. Mraševo	7	8	13	80	25
Jelše	6	7	12	60	20
Gorica	7	8	13	65	20
Brege Drnovo	5	6	12	65	20

Tako znaša povprečje v tem obdobju 7,25 mtc pšenice, 7,75 mtc rži, 12,75 mtc koruze, 74 mtc krompirja in 21 mtc sena, vse za 1 ha površine.

Kakšni bi bili pridelki, da se uredi na tem področju vodni režim? Izračunano je, da bi proizvodnja bila 20 do 40% večja. Tu seveda moramo upoštevati tudi druge okolščine, kakor so razne bolezni in škodljivci, ki bodo v urejenem vodnem režimu imeli čim manj povoljne pogoje za svoje delovanje.

DRUGI VZROKI SLABIH ODNOSOV

Jasno, da ne moremo vzeti vodnega režima v zemlji kot enega glavnih činiteljev, ki zmanjšuje proizvodnjo. Tu sem spada v prvi vrsti tudi pomanjkanje humusa v zemlji, ki bi ga s smotrnim gnojenjem (hlevski gnoj, kompost in predvsem zeleno gnojenje) bilo stalno dodajati.

Tudi je na predelih podzlorane mineralne aluvialne naplavine na diluvialni glini potrebna močnejša kalcifikacija. Nekaj km daleč od opisanih področij so bogata nahajališča prvovrstnega apnenca (97% CaCO₃), ki bi bila nujno po-

trebna za fizikalno in kemijsko popravo tal. (Videm ob Savi). Če bi hoteli nadaljevati z dodajanjem hranilnih snovi zemlji po predhodni humifikaciji, bi prišlo v poštev tudi dodajanje fosfornih, dušičnih in kalijevih gnojil.

KAKO UREDITI VODNI REŽIM

Sedaj, ko sem obrazložil stanje v katerem teče kmetijska bo marsikdo razumel potrebo po melioracijskih delih na tem področju.

To je v prvi vrsti uvidela ljudska oblast, ki je močno zainteresirana, da se takšno stanje odpravi. Ze v lanskem letu je pričela po svojih organih vršiti merjenja na tem področju, urejati skladni kataster ter nekajkrat tudi sklicala zainteresirane kmečke proizvajalce na sestanke. Kljub vsestranski propagandi pa so ti sestanki bili kaj slabo obiskani. Dobro so razumeli pomen melioracij le kmetje iz vasi Podbočja, Broda, Malega Mraševa, Kalce-Nakla, Velikega Podloga, Pristave in Grzeče vasi ter deloma iz Mrčevic (iz Mrčevic imajo zemljišča ob Senušici). Tu so se uspešno izvršili tudi občni zbori za bodočo vodno skupnost »Krško polje«, ki bi naj bila voditelj velikih osuševalnih in namakalnih del v krškem okraju.

»MOJ OČE JE NA TEJ ZEMLJI DELAL IN ŽIVEL IN BOM SE JAZ!«

Tako in res prav tako mi je povedal neki kmet v Jelšah, ko sem pred kratkim skušal pridobiti tamkajšnje kmete za vstop

v vodno skupnost. Nič boljši nisvo v Malem Podlogu, Velikem Mraševu, kjer smatrajo, da je melioracija polj le stvar države. Tudi mi je neka kmetica rekla v Jelšah, da je za njih takšno stanje, kakršno je sedaj na njihovi »gmajni«, dobro in da je za krave tam prav dobre krma. Pa še to: na sestanku v Jelšah so po dolgem razpravljanju priznali, da so imeli že tudi sami sestanek v tej zadevi in so »soglasno« sklenili, da noben kmet ne pristopi v vodno skupnost. Menda je za pametnega človeka odveč vsak komentar.

Za pričetek melioracijskih del na Krškem polju je ljudska oblast predvidela v letošnjem letu znesek 5.000.000 din, medtem ko bi privatniki prispevali le 375.000 din. Izgleda, da nekaterim, ki so sicer v tej akciji ustanovitve vodne skupnosti ostali v manjšini, prav nič ni do zboljšanja kmetijske proizvodnje ter dviga njihovega lastnega gospodarstva.

V informacijo bi bilo navesti še mnenje strokovnjakov, ki trde, da bi se po izvršitvi melioracij in, jasno, z umnim gospodarjenjem povečal pridelek pri: pšenici na 16 mtc, rži na 17 mtc, koruzi na 20 mtc, krompirju na 120 mtc, senu na 35 mtc na 1 ha. V tem primeru lahko izračunamo, kako bi porasla vrednost kmetijske proizvodnje po enem hektaru. Zelebi, da prizadeži o tem razmislijo in izražajo, ali ni morda malenkostni prispevek pri vodni skupnosti le drobnica nasproti velikemu hlebu belega kruha! Cimerman.

Saditev krompirja

Ze v jeseni si predvaren kmet spravi krompir za seme posebej. Pri tem pa na splošno greši v tem, da krompir spravlja v pretople kleti, kjer prične rasti odganjati. Takšne klice se običajno pri nakladanju ali pa sajenju odloimijo, kar povzroča slabljenje in degeneriranje krompirja in neenakomerno prihajanje iz zemlje.

Druge veliko napako povzročamo, da režemo krompir za seme na manjše kose, tako da ima eno seme 2-3 očesa, često pa le eno oko. Kaj naj pričakujemo od takšnih drobnih kosčkov? Slabotne rastline s tankimi stebelci, ki se že od daleč ločijo od tistih, ki smo jih posadili v celoti (cele gomolje). Poizkusil je dokazano, da je rezanje krompirja škodljivo. Taki krompiri da manjši pridelek in še posebno vpliva nanj hitro pešanje.

Z rezanjem oslabimo gomolj, ki je dejansko podzemno steblo ter omogočimo raznim povzročiteljem gljivičnih bolezni, da lahko pridejo iz zemlje v poškodovani gomolj in tako prenašajo bolezni iz leta v leto.

V vseh naprednih državah sadi le cele gomolje, ki so srednje debeline. Droban krompir da preslabo cimo in s tem tudi majhen pridelek. Debel krompir kot seme pa običajno da 3-4 debele plodove, s čemer pa se ne moremo zadovoljiti.

Ce smo že v stiski za seme se poslužimo rezanja krompirja.

Gnojenje ozimlin

Letošnja zima ni bila prav nič ugodna za ozimline. Napravila je mnogo škode, predvsem na prisojnih legah, kjer se je snežna plast topila, ponoči zmrznila in zadušila žita. Tudi je mraz uničil žita tam, kjer je bil snežni odpilhan. Takim oslabilim žitom je treba nujno dati pomoč, dokler se niso začela poganjati. Pomagal jim bodo z umetnimi gnojili. Gnojenje opravimo čimprej, kajti ko bodo žita začela poganjati, mora biti gnojilo že v zemlji raztopljeno na razpolago v takšni obliki, da ga rastline lahko takoj uporabljajo.

Gnojenje moramo izvršiti ob suhem vremenu. Prav tako vreme smo imeli ves marec. Ako trosimo gnojila na mokre posevke, obstoji nevarnost, da jih gnojila osmudijo. Najprimernejši dnevi za takšno gnojenje so prav sedaj.

toda le na polovico in sicer počez, tako da ostane vrhnja polovica z močnimi očesi za seme, spodnja pa ostane za domačo uporabo. Vsako drugačno rezanje krompirja je škodljivo.

Pri sajenju celih gomoljev bo pridelek 60-65% večji, kakor pri sajenju raznih gomoljev. Tak poizkus si lahko napravi proizvajalec sam.

Ako torej hočemo pridelati dober krompir, ki bo tudi za seme sposoben in preprečiti njegovo degeneracijo, moramo upoštevati pozno saditev. Pri nas na splošno sadimo krompir pregodaj in tako krompir dozori že konec avgusta ali v začetku septembra. Takrat je zemlja še topla, krompir se v vročem poletnem zraku ne more niti ohladiti in pride topel v tople kleti. Posledica tega je pregodnje in premočno odganjanje v kleti, kar je v veliko škodo semenskem krompirju. Pozno sejani krompir bo pozneje dozorel in bo ohlajen prišel v hladno klet. Sedaj nam bo jasno, zakaj letos krompir pozno odganja. Zato, ker smo v lanskem letu, ko nam je ponovno ozelenel, čakali večjega pridelka in ga kopal takrat, ko ste se ozračje in zemlja ohladila. Ze ohlajeni krompir je torej prišel v mrzlo klet in to je prav, saj je tako lahko manipuliramo s krompirjem skoraj brez skrbi.

Priporočati je, da se tudi letos s sajenjem krompirja ne preneglamo! C.

Kakšna gnojila naj uporabljamo? Ce gnojimo pod list, ali na kulturo, je priporočati Nitrofoskal in sicer 200 kg na 1 ha. Lahko uporabljamo tudi apneni dušik, saj je to pravzaprav edino dušično gnojilo, ki ga imamo trenutno na razpolago. Pri tem gnojilu moramo, kadar že omenjeno, še posebno paziti, da ga tresemo le ob suhem vremenu na suho, ker bi sicer na mokrih kulturah povzročili močnejše opekline (takšne primere že vidimo na ozimnah). Zal ne moremo priporočati čiljskega solitra, ker ga trenutno nimamo na zalogi. Apneni dušik je tudi odlično pripomoček za zatiranje rastlinskih bolezni, tako n.p. za zatiranje snežne plesni. Apnenega dušika dajemo žitom 100 do 200 kg za ha. Prav je, da se umetna gnojila še zadržimo, ker tako pridejo tudi pra-

Osuševanje

Spomladansko pospravljanje hiše

Lepi, topli sončni dnevi v mesecu februarju so že marsikoga zvalili na vrt, polje in vinnograd. Veliko žena, predvsem kmečkih gospodinj, pa še ne ve, katera važna naloga jih čaka v zgodnji pomladi, ko jo kliče sleherni kotiček hiše. Čeprav ima kmečka žena-gospodinja polno dela na vrtu, polju, v kokušnjaku, vendar ne sme zanemarjati pomladanskega pospravljanja hiše.

Spomladansko pospravljanje oziroma srušenje naj bo zares splošno, to se pravi, naj zajame vse gospodinjstke pa tudi gospodarske prostore. To je združeno tudi z beljenjem hišnih prostorov, ki je potrebno že iz higienskih razlogov, da se uničijo morebitne bolezneške klice in razne vrste mrčes. Ob takih prilikah, ko se loti gospodinja takorekoč vsakega kosa pohištva, vsakega orodja, ko vidi pri čiščenju vsak kot in vsak predmet, bo opazila, da je tu in tam potrebno tudi manjšo popravilo. Slabo spričevalo za gospodinjstvo je, če so oknice, stoli, kljuke, pipe itd. polomljene, šipe pobite in podobno. Spomladansko srušenje mora gospodinja izvesti po določenem redu in načrtu, brez hrupa, da se bo ostalo delo nadaljevalo brez zmede in brezglavega tekanja.

Pospravljanje naj se prične od zgornjih prostorov navzdol, torej na podstrešju. Način pospravljanja je lahko različen, kakor so tudi hiše različno urejene. Nobeno še tako preprosto podstrešje ne sme ostati zane-marjeno in vsako je potrebno vsaj metle, s katero ometamo vsaj čepravino in pometemo tla. Da je treba ob takih prilikah premakniti vsaj zaboj, vsako skrinjo, da je treba izprazniti vsak kot, je samo ob sebi umevno. Najbolje je, da gospodinja postavi vse na sredo podstrešja ter z moko metlo pomete vse kote. Nato postavi spet vse na svoje mesto ter pomete še po sredini.

Podstrešje je prostor, kamor čez leto nanesemo vse mogoče stvari, ki so nam nepotrebne in v napoto, tako da postane pravcato skladišče starih reči: polomljenega pohištva, strgane obleke, čevljev, ubite posode, zdrobljenih šip itd. itd. Če bi gospodinja tega nikdar ne pregledala in nepotrebne ne odstranila, bi bilo podstrešje kmalu te navlake tako polno, da ne bi ostalo prostora za potrebne reči. Zato je treba ravnati takole: razbito posodo, šipe itd. vržemo v zato pripravljeno jamo, nikakor pa ne v grmovje ali pa celo na cesto ali stezo.

Le čemu imamo na podstrešju toliko neuporabljivih stvari? Vendar bo znala skrbna gospodinja tudi za obrabljene čevlje in strgane obleke najti prostor asj zaboju, kamor bo vso to kramo zložila, ki jo bo morda kdaj še koristno uporabila.

Kleti je najbolje pospraviti spomladi, ko so prazne. Prav je, če sadne kleti vsako leto prebelimo, posušimo, nato pa v njih zažgemo žveplo, da se razkužijo. Samo ob sebi je razumljivo, da mora iz kleti vse, kar vanj ne spada: nepotreben les, gnila slama, ostanki gnilega sadja, krompirja in drugo.

Ob spomladanskem čiščenju je vočasno do rastlinskih korenin.

Brananje je tudi sicer pri ozimnah izredne važnosti, da zemlji dovedemo čimveč zraka. C.

na kmetih navada, da sobe, vežo in kuhinjo tudi prebelimo. Tedaj znosimo vso posteljnino na prosto, snamemo okna, večje dele pohištva potisnemo na sredo sobe ter ga pokrijemo s papirjem in vrečami. Ko smo sobo spraznili, jo potresemo z žaganjem ali drobno slamo, da ne pridejo na pod apneni madeži, ki bi jih le s težavo odpravili. Razume se, da prostoro, ki jih manj uporabljamo, ne belimo vsako leto, le stene temeljito očistimo prahu tako, da ovijemo metlo z dobro ožeto krpo ter z njo obrisemo stene.

Nato je treba prečistiti pohištvo in posteljnino, osušiti tla, okna, vrata, slike itd. Apno najlaže očistimo z oken, vrat in pohištva, če suhega drgnemo s krtačo, nato pa madež odstranimo s krpo, ki jo pomakamo v domači kis. Vrata in okvire oken je treba dobro namazati z zmesjo terpentina, petroleja, firneža, če firneža in terpentina ni, pa vzamemo oje pomešano s petrolejem.

Ko je vse suho in počiščeno, postavimo vse na svoja mesta, preblečemo postelje itd. V tako počiščeni hiši se bo gotovo vsakemu zdelo, da je praznilo.

Kdo vse prosi za invalidnino?

Za pripravo invalidnin je bil zadnji rok dne 31. decembra 1952. Zanimivo je, kdo vse prosi za invalidnino. Mislimo, da ni napačno, da navedemo primer, kako posamezniki skušajo izkoristiti ljudsko oblast in tako na neupravičen način priti do dohodkov.

Neki vdovec iz Ošterca nad Kostanjevico je vložil prijavo za invalidnino po svoji ženi, ki je v letu 1945 umrla na pljučnici. Kot razlog navaja, da si je imenovana prehladila, ko je pekla kruh za partizane, vsled tega dobila pljučnico in umrla. Razumljivo, da so se Oštrčani, čim so za to zvedeli, razburjali, vsaj posebno članom ZB je znano, da je imenovani vdovec hodil v Kostanjevico pod zaščito belih ter da je nosil v breni v njihovo postojanko meso sušit iz strahu, da bi mu ga partizani ne vzeli. Ko so v Kostanjevici zaprli talce in postavili na trgu vislice, so vaščani šli pred komando ter kričali: »Izpušite jih, nedolžni so!« Prosil so tudi omenjenega vdovca, naj gre tudi on prosit, češ, da bo on gotovo uspel s prošnjo, ker uživa pri njih ugled. Prošnjo vaščanov je vdovec gladko odbil. Ljudem je tudi dobro znano, da je po osvoboditvi nosil skrivnem hrano, ki so mu bili bolj pri srcu, kot pa partizani.

Iz navedenega primera je jasno razvidno, kako skušajo ljudje v temno preteklostjo izkoristiti na račun padlih borcev našo socialno zakonodajo.

Postani član

„Prešernove družbe“

V BESEDI IN SLIKI

Iz zadnjega »Totega lista«

... DVIGNILI SMO ZIVINOREJO ...

... IN SE PONOVRNO OBVEZALI ...

Iz pionirskega življenja

Titov odred v Leskovcu

V začetku šolskega leta so se zbrali vsi pionirji leskovske gimnazije, kjer so po daljšem razpravljanju dali novoustanovljenemu odboru ime Titov odred, s tem pa so tudi prevzeli veliko odgovornost. Sklenili so, da bodo skupno napeli vse sile, se učili in sodelovali v krožkih, da bo vsak pionir vreden član Titovega odreda.

Takoj po ustanovitvi Titovega odreda pa niso Titovi pionirji ostali le pri obljubah, ampak so takoj pričeli z delom. Ustanovljali so krožek za krožkom. Če vprašate pionirje za kateri krožek imajo največje veselje, bodo njih mnenja zelo različna.

Največje zanimanje med starejšimi pionirji je za foto krožek, kateri je tudi prvi pričel z delom. Po večmesečnem teoretičnem delu so pričeli s prakso. Prvič so preizkušali svoje sposobnosti na pionirskih smučarskih tekmah. Kljub predhodnim vajam ni bil uspeh najboljši, kajti v raztresenosti je marsikdo slikal nebo ali pa sneg, namesto smučarjev. Ta uspeh, pa jih ni spravil iz ravnotežja, ravno nasprotno. Se bolj so se posvetili teoriji, kajti vsakdo je imel pred seboj cilj — uspeti. Kmalu nato so se mladi amaterji zopet pojavili z aparatom na delu. Tokrat pa so domala vsi uspeli. Izgotovili so samostojno prve slike.

Smučarji so imeli tekmovanje, kljub temu, da jim ni bila zima naklonjena. Dosegli so prav dobre uspehe, zlasti pionirke.

Pri pletenju se uri že dalj časa kar 26 pionirki. Radi lažjega dela so razdeljene v dve grupi. Pri njih je delo zelo pestro. Pletejo rokavice, nogavice, jopice in drugo. Vse to delo opravljajo pod nadzorstvom, vsled česar jim je uspeh zajamčen.

Bližnja KDZ Leskovec pa nudi mladim sadjarjem pomoč s tem, da jih uči obrezovati sadno drevje, ga saditi in cepiti. Telovadci pridejo na svoj račun enkrat tedensko. Najraje se igrajo z žogo.

Igralec je na šoli kar cela četrtina. Z različnimi prizori sodelujejo na proslavah. Postali so že prevzetni in pravijo, da ne bodo igrali le prizore, ampak bodo igrali prave dolge igre. Rečeno — storjeno. Na vrsti je

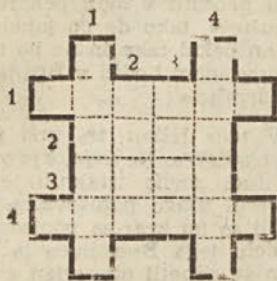
Rdeča kapica, katero bodo uprizorili v začetku maja.

Sonce ogreva čebelnjak, ki pa ne sameva. Večkrat vidiš okrog njega mlade čebelarje, ki jih seznanjajo o življenju in delu čebel izkušeni čebelarji.

Večkrat se sestanejo tudi s ahisti in igrajo po cele ure.

Vsi krožki bodo mladini dali mnogo praktičnega znanja, katerega se bodo uspešno posluževali, ko bodo kot odrasli graditelji socializma delali za dobrobit naroda.

NAGRADNA KRIZANKA ZA PIONIRJE

1. kazen, 2. pijača, 3. konjska hrana, 4. vzeti.

Rešitev križanke nam pošljite do 8. aprila na uredništvo »Posavskega tednika«, Krško.

Komaj čakamo taborjenja

Tudi na leskovski nižji gimnaziji se dijaki zanimajo za taborništvo. Veselimo se počitnic, ker upamo, da bodo zelo prijetne. Že ob začetku šolskega leta smo razpravljali na pionirskem sestanku katerih krožkov se bomo lotili. Zelo smo bili veseli, ko smo zvedeli, da bomo ustanovili taboriško skupino. Pri obisku tov. Belega Bora, ki nam je razlagal o taborištvu, smo se z veseljem zbrali in dogovorili vse potrebno.

Vsako nedeljo ob 9. uri se nas osem, ki smo se vpisali v taboriški tečaj, zbere skupaj v Krškem, kjer se učimo abecedo z znaki in vse drugo, kar mora znati taboriški vodnik. Zelo se veselimo življenja pod platnenimi hiščami, ker vemo, da bo zanimivo in prijetno.

Kic Marija, Titov odred.

ZA NAŠE ZDRAVJE

Na tisoče ljudi umrje vsako leto v Jugoslaviji za jetiko, za katero bolha kakih 200.000 ljudi, ki dnevno okužujejo druge.

Ali imamo sredstva proti tej morilki? Da! Z velikim uspehom uporabljamo Eutizon in Pas tablete ter streptomycin injekcije celo v zadnjem stadiju jetike. Kjer pa odrečejo zdravlila, se mora bolnik povpreči operaciji. Včasih pa odrečejo vsa sredstva. Zato velja tudi za jetiko pravilo: bolje preprečiti bolezen, kakor pa je zdraviti. Zdravljenje ne samo dan vedno sigurno, temveč je tudi dolgočasno in drago.

Že dolgo let se poslužujejo v vseh naprednih državah cepjenja proti jetiki, ki sta ga izumila francoska znanstvenika Calmette-Guerin. To zaščitno sredstvo se po njima imenuje BCG, a cepljenje proti jetiki imenujejo na kratko besežiranje Besežiranje (torej cepjenje proti jetiki) ne obvaruje cepljenca proti jetiki popolnoma. Lahko kljub besežiranju oboli, a bolezen nastopi v blagi obliki in ne smrtonosno.

Naš foto krožek

Minilo je že več kot leto, odkar sem se odločila, da obiskujem foto krožek.

Najprej smo si v Krškem ogledali laboratorij, nakar smo pričeli z delom. Vse je bilo začetno v začetku smo bili bojazljivi. Ko pa se nam je ena slika posrečila, je prišlo skoraj do prepira. Pričela sem tudi jaz z delom. Najprej sem osvetlila in nadaljevala proceduro po predpisih. Šlo mi je zelo počasi od rok, toda drugič bo boljše. Sklenila sem, da se bom še z večjo vnemo lotila tega dela, upam pa, da bom čez čez že lahko slikala prav sama in tudi delala slike.

Starc Vida, Titov odred
Prejeli smo tudi dopis od Anice Kiler iz Leskovca, katerega pa žal zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti.

Tečaj Rdečega križa v Bistrici ob Sotli

Tudi Rdeči križ v Bistrici ob Sotli se je dobro izkazal. Dne 15. marca 1953 se je končal štirimesečni tečaj, ki ga je redno obiskovalo 24 tečajnic. Omenjeni tečaj je vodila tov. Slava Drogenik, s pomočjo babice Marije Glibe, ki je imela tudi nekaj predavanj iz svoje dolgotrajne prakse.

Pri končnih izpitih se je pokazalo, da so tovarišice predavateljice vsestransko pripomogle k res lepim uspehom tega tečaja. Opazilo se je pri končnem izpitu, da so tečajnice vsestransko pripravile, ne glede na omenjeni izpit, temveč iz njihove zavesti za vsestransko izobrazbo, katere je bila res nujno potrebna naši kmečki ženski mladini. Po izpitu so tečajnice poleg lepih pevskih točk in deklaracij, ki so jih pripravile, pozdravile zastopnike okrajnega in krajevnega odbora Rdečega križa ter se zahvale oblasti in predavateljcem, da je ta tečaj tako lepo uspel. Objubile so, da bodo naslednje leto še z večjim veseljem pristopile k delu v nadaljnjem tečaju.

Po končanem izpitu in prire-

čepjenje ni nevarno, ne povzroča nobenih motenj, vsakdo lahko nemoteno izvršuje svoj poklic.

Cepimo samo tiste, ki s tuber kuloznim bacilom še niso bili okuženi. Spoznamo jih s pomočjo tuberkuloznega preiskusa. Tisti namreč, ki so že prišli v pretežni večini nevede in tudi brez kakršnih koli bolezenskih znakov z bacili tuberkuloze v stik, dobijo na koži, kamor smo vnesli tuberkulin (strup, ki ga proizvajajo bacili tuberkuloze) oteklino oziroma izpuščaj. Pravimo, da reagirajo pozitivno na tuberkulin. Cepimo torej samo one osebe, ki so za tuberkulin negativne. Tuberkulinska proba, čeprav je pozitivna, pa ne pomeni, da je človek bolan na tuberkulozi. Pozitivna tuberkulinska proba pomeni samo, da je človek prv stik z bacili tuberkuloze (v veliki večini) srčno preстал in da ima že odporne sile proti tuberkulozi. Negativna tuberkulinska proba pa torej pove, da teh odpornih sil človek še nima in jih je torej umetno z cepivom BCG vbrizgati in tako stvoriti umetne zaščitne snovi.

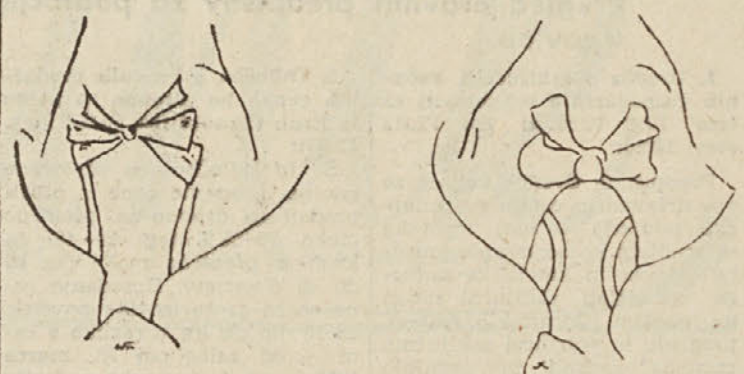
V našem okraju se bo besežiranje vršilo v mesecu aprilu in maju. Cepiti se morajo vse osebe moškega in ženskega spola, v starosti od 15 do 25 let. Vsakdo bo zato dobil poziv, na katerem bo označen točen datum, čas in kraj cepjenja. V primeru, da kdo poziva ne bo prejel, naj se kljub temu določenega dne priglasi na cepišču, kjer bo tudi cepjen. Poleg tega bomo za posamezne sektorje dan, čas in uro objavljali v našem lokalnem časopisu.

Na cepišču bo moral priti vsakdo trikrat in sicer: prvokrat se bo vršila samo proba, po treh dneh se bo čitalo kdo je pozitiven, tretjič pa se bo šele vršilo cepljenje.

Cepljenje proti tuberkulozi je obvezno po odredbi Sveta za ljudsko zdravstvo zveznega izvršnega sveta in se odreja kazni proti kršilec.

Dr. Peček.

Nekaj besed o modi

Skoro vsako pomlad so moderne pepita obleke jopice so moderne; z dolgimi razporki, dvigajočimi se rokavi, z ravnimi ali križajočimi se vrstami gumbov.

Obleke so ozke, spredaj se po večini prilagajo, zadaj pa valovijo. Tudi izrezi so globoki.

Siva barva prevladuje povsod, svetlo s temnim, sivo z belim, sivo z rumenim itd. Tudi rdeča barva letos prevladuje.

Značilnost letošnjih londonških modelov so ozka, dolga krila, kratke jopice, pomlajeni bokci, vitek pas, štiroglavi izrezi in tričetrtinski rokavi.

Kaj pa naši mali...

Tudi za naše malčke moramo v prvih spomladanskih dneh poskrbeti. Iz stare mozeve srajce, ali ponošene obleke napravimo

lahko prav čedno otroško bluzico; dokupimo še blaga za kričice, ali hlačke in oblečka je popolna.

Vprašanja in odgovori

Vprašanje:

V občini Artiče živi 50-letna sirota, ki je telesno zaostala, pri svoji sestri in vsaki, ki je invalid iz prve svetovne vojne. Oba sta stara preko 50 let in imata okrog 10 arov zemlje. Dekletova sestra je bolehna, svak prav tako ni za nobeno delo, ker je invalid, poleg tega pa tudi gluhi. Invalidine pa dobi jako malo.

Prosim, odgovorite mi, kam naj se obrnem?

Kroši Neža, Brezina Brežice

Odgovor:

Omenjena sirota ni upravičena do otroškega dodatka, ker njen svak ni nad 50-odst. priznan

vojni invalid in ker je ne vzdržuje od štirinajstega leta. Imenovana ima pravico edino do občinske podpore od občinskega ljudskega odbora, kamor je pristojna.

Vprašanje:

Kakšen je postopek za nabavo posojila pri obnovi vinograda oziroma sadovnjaka in kakšni so pogoji?

Odgovor:

Krediti so na razpolago za zadržna posvetva in sicer z 2% obrestmi z dobo povračila 20 let. Za privatna obnavljanja bodo krediti v kratkem na razpolago, to pa le, če bodo te obnove načrtne.

EDVARD KARDELJ:

O problemih naše politike na vas

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta tovariš Edvard Kardelj je napisal za »Borbo« daljši članek »O nekaterih problemih naše politike na vasi«. Ker zaradi premajhnega obsega našega lista članka ne moremo samo nekaj najtehtnejših misli:

Z KMETIJSTVU ZNATNO ZAOSTAJAMO ZA OSTALIM GOSPODARSTVOM

Ni dvoma, da glede razvoja proizvodjalnih sil v našem kmetijstvu znatno zaostajamo za ostalim gospodarstvom. To velja tako za neposredno gospodarsko, materialno stran tega vprašanja, kakor tudi glede afirmacije novih odnosov v gospodarstvu, ki so sicer značilni za sedanje obdobje naše socialistične graditve in ki so nam dali razen v kmetijstvu tako sijajne uspehe na drugih področjih gospodarstva. Deloma je to stanje posledica dejstva, da smo bili prisiljeni v prvem obdobju našega povojnega razvoja posvetiti daleč največjo skrb industrializaciji naše države in ker smo morali s tem v zvezi tudi materialna sredstva predvsem

osredotočiti v ključne objekte industrijske graditve. Vzroki te vrste bodo v znatni meri odstranjeni s tekočim gospodarskim planom, ki določa znatna materialna sredstva za napredek kmetijstva.

Da pa bi lahko ta materialna sredstva zares učinkovito izkoristili, je potrebno, da smo na čistem tudi glede drugih vzrokov za naše zaostajanje v kmetijstvu. Se pravi tistih, ki izhajajo iz naše kmetijske politike, iz naših administrativnih in drugih posegov na vasi.

KMETIJSKO ZADRUŽNIŠTVO PREŽIVLJA RESNE NOTRANJE TEŽAVE

Naše kmetijsko zadržništvo je v sedanjih letih doseglo vsekakor precejšnje ekonomske uspehe. To velja tudi za delovne zadržge, oziroma za precej-

šen del le-teh. Pri nekaterih so uspehi tako solidni, da so premagane vse notranje težave in da so zares na dobri poti, da bodo postale zdravo in solidno veliko socialistično podjetje. Vzlic temu pa ne moremo zanikati, da preživlja kmetijsko zadržništvo, predvsem pa zadržništvo tipa kmečkih delovnih zadržge zelo resne notranje težave, ki se odražajo predvsem v omahovanju znatnega dela članov delovnih zadržge. Suša ki je bila to ekonomsko leto zelo močna, pa je resno povečala te razloge, ki so povzročili omahovanje. Ta proces se kaže že nekaj zadnjih let, njegove posledice pa se odražajo tudi na ekonomskem področju, se pravi, v preveč počasnem napredku proizvodnih sposobnosti delovnih zadržge, v nezadostno učinkovitem izkoristitvanju materialnih sredstev, v nezadostnem dvigljanju delovne storilnosti, včasih pa celo v nazadovanju itd.

Tem procesom smo postavili nasproti razna sredstva. Korist od teh ukrepov je bila predvsem v tem, da so tudi našemu najširšemu političnemu aktivu odprle jasnejši pogled v bistvo stvari in ga prepričale, da se dajo tako vprašanja reševati samo z ekonomskimi sredstvi, nikakor pa ne z administrativnimi.

NOTRANJE TEŽAVE IZVIRAJO IZ DRUŽBNO EKONOMSKEGA BISTVA

Notranje težave našega zadržništva ne izvirajo toliko iz take ali drugače organizacijske napake kot iz njegovega družbeno-ekonomskega bistva, se pravi: da je le-to v svojih sedanjih oblikah — zlasti velja to za delovne zadržge — v protislovju s splošnimi ekonomskimi pogoji, v katerih delujejo danes naše zadržge. Da je stvar zares taka, govori že samo dejstvo, da se je omahovanje v delovnih zadržgah pojavilo takoj, ko smo se lotili sprememb v našem gospodarskem sistemu, t. j. brž, ko so bili odpravljani odkup in drugi kmetijski ukrepi in brž, ko se je pojavilo svobodno tržišče s svobodnim tekmovanjem gospodarskih sil.

To je tudi razumljivo. Delovna zadržga mora, če se hoče v takih pogojih svobodnega ekonomskega tekmovanja obdržati in napredovati, izpolnjevati dva pogoja: razpolagati mora z neogibno tehnično bazo in mora biti grajena ne le na načelu brezpogojne prostovoljnosti, pač pa tudi na visoki zavesti, ki bo sposobna prilagoditi oblike organizacije in dela zadržge njenemu tehničnemu napredku

in splošnim ekonomskim pogojem, v katerih zadržga živi. Oblike delovnih zadržge, ki danes pri nas prevladujejo, so proizvod popolnoma drugih ekonomskih pogojev, kot so današnji. To je bil čas, ko so državni monopol revolucionarna administrativna sredstva, pa tudi birokratično centralistične oblike popolnoma dominirale v gospodarstvu in ko so bili vsi naši napor osredotočeni na osnovne naloge petletnega načrta. S temi napor: zvezan je bil tudi sistem odkupa in raznih drugih ukrepov administrativne intervencije v kmetijstvu. Takemu položaju je najbolj ustrežal tip delovnih zadržge, zato so bile v tem obdobju uspešne.

NAPAKA JE V ADMINISTRATIVNEM VZDRŽEVANJU ZASTARELIH OBLIK

Napaka ni bila v tem, ker smo svojo čas organizirali delovne zadržge, marveč je napaka, ker se danes administrativno zavirajo procesi v teh zadržgah. S takšnimi metodami se edino onemogoča naravni ekonomski razvoj, kmetijskemu zadržništvu pa se preprečuje oz. otežkuje, da bi se znašel v novih prilikah in pogojih, t. j. da bi se le-tem prilagodil, tako ekonomsko kakor organizacijsko s

svojimi metodami dela. Tisto, kar je treba v gospodarstvu vzdrževati prisilno ali umetno, že po zakonu ni sposobno življenja. Na drugi strani je prav tako jasno, da mora vsako umetno, administrativno vzdrževanje zastarelih, ali celo izmišljenih oblik dovesti gospodarsko življenje do protislovljivo težnjami razvoja proizvodnih sil ter med umetnimi ali prisilno vzdrževanimi ekonomskimi odnosi. Takšna protislovlja porajajo negativne ekonomske, kakor tudi politične posledice. V tem je po mojem mišljenju vzrok krize, ki jo preživlja sedaj naše kmetijsko zadržništvo.

Potemtakem je prvo načelo, ki ga moramo po mojem mišljenju osvojiti brez rezerve v naši kmetijski politiki, da moramo tudi naše kmetijstvo osvoboditi elementov administrativnega upravljanja ter nasloniti tudi kmetijstvo in njegov razvoj na svobodno tekmovanje ekonomskih sil. Temu načelu moramo zagotoviti nemoteno uveljavljanje. Svobodno gibanje ekonomskih sil v kmetijstvu bo pospešilo razvojni proces. Zato je škodljivo vsako nadaljnje zavlačevanje v izvajanju ukrepov, ki bodo opustili naše kmetijstvo najbolj škodljivih ostankov administrativne kontrole in birokratizma.

Trgovinska zbornica

Pregled pravnih predpisov za področje trgovne

1. Uredba o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1952 (Uradni list FLRJ št. 12/53):

Predpisi te Uredbe veljajo za vsa državna in ostala gospodarska podjetja — tudi trgovska — medtem ko so morale kmečke delovne in kmetijske zadruge sestavljati zaključni račun na podlagi Odredbe o sestavi, pregledu in potrditvi zaključnih računov zadrug in okrajnih zvez kmetijskih zadrug za leto 1952 (Uradni list FLRJ št. 60/52). Določila te Uredbe veljajo tudi za nekmetijske zadruge in industrijske obrate kmetijskih zadrug.

2. Uredba o dajanju poslovnih prostorov v najem (Uradni list FLRJ št. 12/53):

Po tej Uredbi se poslovni prostori dajejo v najem po pogodbi med najemodajalcem in najemnikom. Ta Uredba predvideva, da bodo ljudski odbori okrajev, mest izdali še poseben odlok.

3. Odredba o razveljavitvi prepoveda izvoza jajc (Uradni list FLRJ št. 10/53):

Odredba razveljavlja prepoved izvoza jajc, ki je bila predpisana s prvo točko Odredbe o dopolnitvi odredbe o prepovedi izvoza kmetijskih in industrijskih proizvodov (Uradni list FLRJ št. 56/52).

4. Odredba o enotnih prodajnih cenah na drobno za nove vrste cigaret (Uradni list FLRJ št. 11/53):

S to odredbo so določene enotne cene v prosti prodaji na drobno za naslednje vrste cigaret: Hrvatska, Plitvice, Perister, Cetina in Dinara.

5. Odločba o enotnih prodajnih cenah na drobno za moko in kruh (Uradni list FLRJ št. 13/53):

S to odločbo so določene enotne prodajne cene v prosti prodaji na drobno za pšenično moko 90-5% (kg 41-42) in kruh iz pšenične moke (kg 39 do 40 dinarjev). Dosedanje cene so se za te izdelke povišale za 15 din pri kg, a razlika v ceni — od zalog per 23. marca 1953 — pa so trgovska podjetja in pekarnice dolžna vplačati pri Narodni banki FLRJ na račun št. 329046. Razlika zaradi zvišanja cen kruhu in moki — najpozneje do 5. aprila 1953.

6. Navodilo k Uredbi o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1952 (Uradni list FLRJ št. 13/53):

K Uredbi o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1952 je bilo izdano gornje navodilo, ki podrobno določa razdelitev dohodka za leto 1952 ter vsebuje ostala navodila in predpise bilančne in ostale obrazce. Bilančni obrazci za trgovska in ostala podjetja (proizvodna in gostinska) so dana že v tisk in bodo dotiskana predvidoma do 9. aprila 1953.

7. Odredba o postopku pri odzemanju vzorcev živil zaradi sanitarne preiskave (Uradni list LRS št. 7/53):

Ta Odredba določa, da smejo organi higienske službe (sanitarne inšpekcije) odvzeti vzorce le v pričo vodje gospodarske organizacije oziroma imetnika obrata ali njegovega zastopnika, in sicer v količinah, ki so za posamezne predmete v Odredbi točno določene.

Trgovinska zbornica Krško

S prve seje upravnega odbora Trgovinske zbornice

Po redni letni skupščini Trgovinske zbornice za okraj Krško se je vršila v petek, dne 27. marca t. l. prva redna seja novoizvoljenega upravnega odbora zbornice. Po konstituiranju upravnega odbora in izvolitvi podpredsednika je bil na tej seji sestavljen načrt za bodoče delo, imenovani so bili člani odbora kot pomožnih organov upravnega odbora zbornice ter obravnavana tekoča problematika v trgovini.

Med drugim bo važno področje dela Trgovinske zbornice v letošnjem letu vzgoja trgovskega kadra, kateremu bo moral upravni odbor posvečati posebno pozornost, tako v pogledu organizacije seminarjev za polaganje strokovno-praktičnih izpitov, kakor tudi v pogledu sprejemanja javencev v trgovino. Obravnavan je bil osnutek Pravilnika o sprejemanju javencev v uk, ki predvideva, da se v bodoče sprejemajo javenci v trgovska podjetja z uspešno dovršeno popolno nižjo srednjo šolo, sprejemnim izpitom in 15-dnevno preizkusno dobo.

Člani upravnega odbora so predlagali, da se v okviru zbornice organizira v letošnjem letu »Teden trgovine« ter izvrši pregled vseh trgovskih obratov, predvsem glede njih zunanje in notranje ureditve, kar zlasti velja za trgovske obrate na podeželju. V ta namen bodo člani upravnega odbora z predhodno obiskovali trgovsko mrežo ter ob tej priložnosti z nasveti in inštrukcijami pripomogli k odpravi

ljanju pomanjkljivosti in nedostatkov, ki se še pojavljajo v trgovini. Obravnavano je bilo tudi vprašanje sedanje neenotnosti pri priznavanju kala v trgovinskih podjetjih. Upravni odbor je mnenja, da je nepravilno kakršno koli priznavanje povprečnega procenta kala od prometa že v naprej in smatra za najprimernejše, da se vsako krat ob inventuri, t. j. četrtletno ev. kalo obravnava individualno, upoštevajoč pri tem pogoje obratovanja obrata v preteklem obdobju. V tej zvezi se postavlja tudi vprašanje kolektivne odgovornosti zaposlenih uslužbencev v posameznih trgovskih obratih.

Zaradi čim širšega sodelovanja članov v okviru zbornice in reševanja splošnih in posebnih problemov so bili imenovani člani v posamezne odbore. Tako so bili določeni člani odbora za vzgojo kadrov v katerem so zastopani sledeči tovariši: Urek Jože, Lesjak Alojz, Florjanič Karel, Selar Joško, Verstovšek Jože in Nagode Ivan; nadalje so bili določeni še člani odbora za splošno trgovino, v katerem so zastopani naslednji tovariši: Drenek Joško, Guček Ivan, Pleterški Drago, Zarn Jože, Kostevc Ivan in Gliha Tone. V odbor za finančna vprašanja je s strani upravnega odbora bil določen tov. Petan Zdravko, ostali člani tega odbora pa bodo izvoljeni na prvem sestanku računovodij, ki bo predvidoma naslednji teden. V odbor za promet s kmetijskimi pridelki, je

GOSPODINJSKI ROTICEK

Kako peremo

Za vsako gospodinjico je važno opravilo pranje. To delo moramo vestno in natančno opraviti. Ni dovolj, da iz perila odstranimo le vidne madeže, temveč moramo izprati iz njega tudi maščobo, ki v perilu ni vidna.

Perilo bo tudi trpežnejše, če ga večkrat operemo. Umazanja na perilu vsebuje snovi, ki pri tkanini razjedajo nitke. Perilo bomo ohranili tem dalj časa, čim prej bomo iz njega odstranili nesnago.

Kakor pri drugem delu, tako se je tudi pri pranju treba držati načrta, da nam bo šlo delo laže in hitreje od rok.

Shranjevanje umazanega perila

Ker ne peremo vsak teden, je važno, kje in kako shranjujemo umazano perilo. Najboljša je košara, ki naj bo na zračnem prostoru. Umazano perilo pa moramo pred shranjevanjem posušiti, ker nam sicer splesni.

Namakanje perila

Vsaka dobra gospodinja loči perilo po kakovosti. Belo perilo proizvedeno na Krškem polju, ločimo od barvastega in ga peremo vsako zase. Da bo perilo lepo oprano, moramo paziti pri odpiranju iz kakšnega blaga je perilo in koliko je umazano. Kuhinjskih krp ne bomo prali s telesnim perilom itd. Ko smo perilo odbrale, namočimo vsako posebej v mehko deževnico. Perilo namakamo 6 do 10 ur, najbolje je čez noč. To velja le za belo perilo, ne pa za perilo, ki pušča barvo.

Mencanje belega perila

Namočeno perilo narahlo izmencamo iz vode, milo uporabljamo le za najbolj umazane dele perila. Nato polagoma pomakamo perilo v mlačno vodo. Perilo zopet lahko ožmemo, razgrnemo po mizi, namilimo in dobro zmencamo tako, da odstranimo skoraj vso nesnago. Zmencane kose polagamo v čeber in ga pustimo nekaj ur, da milo umazanje raztopi. Nato ga polijemo z vročim lugom. Čim se lug toliko ohladi, da ga lahko mencamo, tedaj perilo še enkrat izmencamo.

Še perilo izperemo najprej v topli vodi, nato pa še v hladni vodi do čistega. S tem smo iz perila odstranili umazanje, nismo mu pa še odstranili more-

bil določeni tov. Cimperšek Rudi, ostali člani tega odbora pa bodo prav tako imenovani na prvem sestanku vseh podjetij — zadrug, ki se bavijo s prometom kmetijskih pridelkov.

Med tekočimi problemi je bilo obravnavano vprašanje delovnega časa v trgovini v poletnih mesecih. Mišljenja članov upravnega odbora so bila sicer deljena in je bil glede tega sprejet sklep, da se predlaga Okrajnemu ljudskemu odboru, da izda tozadevni odlok. Upravni odbor je predlagal, da bi delovni čas v poletnih mesecih trajal od 7. do 12. ure, popoldne pa za po-deželje od 15.30 do 18. ure, za mesta pa od 14. do 16.30.

Ob koncu seje je bila izražena želja, da se v bodoče vsa važnejša vprašanja s področja dela zbornice in trgovine sploh objavljajo v lokalnem časopisu ter s tem omogoči, da se trgovska podjetja in javnost seznanjajo z vsemi aktualnimi problemi.

Toplak Jože

bitnih mastnih madežev in tudi obelili ga nismo.

Kuhanje belega perila

Čim smo perilo sprali ga ponovno namilimo in damo kuhat v hladen lug, ki pa naj ne bo premočan. Perila naj bo v kotlu ali loncu toliko, da se lahko dobro premeša. Vreti sme le 15 minut, nakar ga poberemo iz kotla v čeber in nalijemo nanj luga v katerem se je kuhala. Perilo pustimo počasi ohlajati. V ohlajenem lugu perilo še enkrat zmencamo, nato pa speremo najprej v topli, nato pa še v mrzli vodi.

Plavljenje belega perila

Zadnji vodi pri izpiranju dodamo nekoliko plavila. Modra barva plavila in rumenkasta barva perila se pod vplivom sončnih žarkov pretvorita v belo. Zato plavimo perilo le poleti.

Tako oprano perilo bo snežnobelo.

FDILNIK

Karfijolna juha: Karfijolna osnaja, jo razdeli na manjše cvete, kar je majhnih storžkov zreži na majhne koščke in vse skuhaj v slanem kroplu, lahko pridenes tudi nežne listke od karfijole. Ko je kuhano, naredi prežganje: v ponvi razbeli žličo masti, dodaj žličo moke in zelenega na dobro sesekljane petrišilja. Dodaj juhi, dobro pomešaj, osoli, lahko narežeš tudi kruh, ki ga malo popražiš in ga daj z juho na mizo.

Zajec v obari: Deni v ponev žlico masti, nekoliko drobno zrezane slanin in zrezane kose mesa od kvašenega zajca in vse skupaj duši. Ko je meso že mehko, dodaj eno žličo moke, katero nekoliko zarumeni. Prilij primerno juhe in pusti, da vse skupaj vre. Nazadnje prideni žlico kisle smetane in popraj.

Žličniki: Vzemi liter moke, presej jo v skledo, ubij v moko 1 jajce, dodaj dve žlici smetane in nekaj žlic moka in vse skupaj dobro premešaj. V ponvi postavi na štedilnik vodo, in ko ta zavre, zakuhaj vanjo žličniki (zajami testo z majhno žlico in daj vrelo vodo, ki si jo solila), žličniki naj vro 10 minut. Nato jih odcedi in daj na krožnik.

Zamorčki: V sneg iz dveh beljakov zmešaj 2 žlici sladkorja in pol žlice čokolade, ali kakaa. Z žličko polagaj sneg na pomazano pekačo v obliki kupčkov, v sredino vtakni po eno suho češpljo, kateri si odstranila koščico. To daj v srednje vročo pečico in pusti, da se malo zapeče.

Mešana špinačna juha: zrežemo 4 do 6 krompirjev, dva do štiri korene in to skuhamo do mehkega, nato pretlačimo skozi sito. Posebej zrežemo na rezance dobro oprano špinačo ter jo poparimo s sesekljanim zelenim peteršiljem na eni žlici masti ali masla do mehkega, pridenemo jo juhi, ki jo po potrebi še osolimo in z njo takoj postrežemo.

Krompirjeva šara: 8 dkg slanin zrežemo na kocke, razpustimo, ji pridenemo 20 dkg sesekljane čebule, ko jo dobro prepražimo (na rumeno), dodamo eno kavino žličko sladke paprike, žlico paradižnikove meze,

Pepče

pripoveduje ...

Ko sem se zadnjič vračal iz Senovega proti domu sem na poti srečal tov. Kadivnika, pekarskega mojstra iz Breznic, ki je nosil na hrbtu pekovski koš zvrhan s krasno pečeni žemljami. Vprašal sem ga, kako to, da nosi želje na Senovo, ko imajo vendar na Senovem tudi peka. Na to mi odgovori: »Veš, Pepče, Senovčani so me naprosili, naj prinesem senovškemu peku tov. Fabjančiču en koš žemle pečeni v moji pekarni za »mušter«, tako da bo lahko tudi on pekel take in ne bo treba Senovčanom hoditi v Breznic po žemlje.«

V tem tednu se vrši popis prebivalstva. Ne vem, kje vraga so tudi mene iztaknili ter mi poverili vlogo popisovalca. Določili so mi kraj za popisovanje v delu trga Breznic in tako sem se napotil otovorjen z vsemi potrebnimi tiskovinami, mapami in svinčnikom v hišo neke »boljše« gospe, da izvršim svojo popisovalno dolžnost. Gospa me je zelo ljubezljivo sprejela, ponudila šilce žganja, vendar sem ga odklonil, ker sem se zavedal da prihajam v hišo po službeni dolžnosti ter da med opravljanjem službene dolžnosti ne smem piti. Pri izpolnjevanju popisne je vse gladko teklo, dokler nisva prišla do poklica. Na moje vprašanje, kaj naj navedem pod rubriko poklic, mi odgovori, da naj napišem, da je gospodinja, hči veleposestnika. Opozoril sem jo na to, da hči veleposestnika ne moremo smatrati kot poklic in hotel le izvedeti, kaj je njen osnovni poklic, odnosno kakšen poklic je imela. Nakar mi ona ponovno odgovori, da je hčerka veleposestnika. Jaz ponovno, da to ni poklic, ona zopet, da je hči veleposestnika, končno sem jo le vprašal, ali ni mogoče izučena za natakario, ker je to službo svoječasno opravljala. Takrat se je pa zabliskalo, zagrmelo in vsula se je name ploha besed, tako da nisem vedel ali sem »mandelc ali vajbelc«.

»Kaj, jaz natakario, jaz sem vendar hči veleposestnika, ne pa sol, kumino, majaron, strok sesekljane česna. Na kocke zrežemo tričetrt do en kilograma krompirja in čez in čez zalijemo z vodo. Ko je krompir na pol kuhan, pridenemo 12 do 15 dkg makaronov ali rezance in pol do eno klobaso, zrezano na rezine, premešamo in skuhamo do mehkega.

Pisane rezine: penasto mešamo 6 dkg masti z 10 dkg in dva rumenjaka, pridenemo 30 dkg moka, četrt litra mleka, sneg dveh beljakov in pecilni prašek. Tvarino razdelimo v dva dela, primešamo enemu delu dve žlici rdeče meze, nakar vsak del posebej spečemo. Drugi dan ploskoma prerežemo oba dela, ju namažemo z mezo in gosto posujemo s sladkorno moko ali zmletimi orehi. Ako spečemo v tortni obliki po istem postopku, dobimo pisano torto.

Mlečni šato: mešaj v skodelici četrt ure eno celo jajce z

natakario in sedaj sem gospa! Prej ponujeno šilce žganja mi je odzela, vstal sem razočaran in odšel iz hiše kot polit kužek. Spotoma sem pa razmišljeval, kako čudni so gotovi ljudje, ki se sramujejo svojega poklica, katerega so svoječasno opravljali. Saj je vendar vsako delo častno in tudi služba natakario ni poniževalna, temveč ravno nasprotno vsega spoštovanja vredna. In zmisli sem se na pregovor, ki pravi: »Kdor se ponižuje bo povisan, a kdor se povišuje bo ponižan!« Da, da, sreča je opoteča.

Sem tudi kos ribiča, zato je povsem razumljivo, da sem preteklo nedeljo odšel na ustanovni občni zbor Ribarskega društva za krški okraj v Brezice. Ko sem v Brezicah čakal pred domom JLA na sestane, so me nekakor tudi ostale ribiče obkolili neki agitatorji ter nam govorili, da je sestanek protizakonit, da nima smisla, da gremo na sestanek ter da naj gremo domov. Neki član Ribarske zadruge je bil celo tako prijazen, da je odpovedal dvorano za sestanek v domu JLA, kljub temu, da ga za to ni nihče pooblastil, temveč iz gole škodoželjnosti in bojznosti, da bi se sestanek vršil in s tem spodbili tla pobožnim željam nekaterih ribičev breziškega sektorja, da bi v Krki sami lovili some in ščuke. Toda stari pregovor je še vedno v veljavi, ki pravi, da kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. In tako so padli v to jamo organizatorji tele zahrbtne netovariške gonje proti ustanovitvi enotnega ribarskega društva za krški okraj, ker je bilo na sestanku sklenjeno, da se isti odrede ribolovna pravica za dobo treh let. Kdor išče, ta najda.

Pozdravlja vas Pepče.

Obvestilo

Vsem interesantom sporočamo, da je izšel »Avtomobilskoturistični priročnik«, cena din 250.—, in avtomobilska karta, cena din 300.—.

Naročila sprejema Novak Franc, Krško.

SEJMI V PRIHODNJEM TEDNU

Dne 11. aprila se bo vršil sejem v Boštanju.

ZAHVALA

Vsem, ki ste pomagali ob smrti moje mame Terezije Suligoj, jo spremili na zadnji poti in jo obdarovali z venci in cvetjem, iskrena hvala.

Savica Zorko Brezice

Dobrica Cosič:

DALEČ JE SONCE...

Mislil, da je to izdaja, zato sem tudi glasoval za smrt. Občudujem pa vztrajnost in hrabrost, ki ju je pri tem pokazal. Si videl, kako je to vplivalo na ljudi? Prepričan sem, če ne bi Pavle ravnal tako odločno in naglo, bi se ves odred dvignil v Gvozdenovo obrambo, čeprav ga je v tistem trenutku velika večina obsojala in sovražila.

Mirko je odnehal od pogovora. Uča si je Mirkovo trdovratno molčanje razlagal s tem, da se z njim ne strinja, še bolj pa kot Mirkov protest na njegovo mišljenje. Razjezil se je in mu hotel vreči v obraz, da ni nič bolj neumnega in brezuspešnega, kakor če hoče nekdo postati intelektualce na podlagi nekaj prebranih knjig, ki jih ni niti razumel. Sedaj pa hoče ta njemu soliti pamet. Uča je vstal in zapovedal odhod, Mirka pa je strogo opozoril, naj skrbi, da ne bodo na repu zaostajali.

Cevprav je bil sneg globok, je šlo koloni navzdol hitreje. Uča je nenehno priganjal, le redko dovolil kratke počitke in hitel, da bi se pred zoro prebil iz planine in spravil kolono mimo vasi, kjer je bil nastanjen so-

vražni garnizon. Bilo je strupeno mrzlo in ga je verjetno zaradi tega zamolklo in boleče ključalo v rani. Kolikor bolj se je bližal vsem v vznožju planine, kjer je domneval, da lahko trči na Nemce, toliko večja sta postajala strah in dvom v uspeh tega pohoda. Čedalje bolj ga je lomilo nasprotje med disciplino do Partije in njegovim prepričanjem in vestjo. Obupaval je in se neštetokrat odločil, da se ne ustavi in zapovedal drugo smer. Vendar je čutil, da za to nima moči, ker ga je nekaj vlekel dalje, kot tok vleče čoln v žrelo zapornice.

Mimo drugega mu je to noč tudi vojna sreča obrnila hrbet. Ob zori, ko so prišli iz planine, se je četa ujela v nemško zasledo; niti on niti drugi partizani niso mogli vedeti, ali zaradi nepredvidnosti in nepazljivosti, napačno ocenjenega položaja ali česa drugega. Nemci so hladnokrvno pustili mimo patroljo in čelo kolone, počakali, da je tudi konec kolone stopil v navzkrižni ogenj ter so na povelje nenadoma z vseh strani vžgali smrtonosni ogenj. Partizani, ki jih je streljanje z vseh strani

presenetilo in zmedlo, so se brezglavo spustili v beg. Večina ni niti odprla ognja, pač pa je bežala po redkem zakrnelnem gozdu in se umikala v planino.

»Ne beži! Ne beži! Lezi in vži! Tovariši, ogenj!« je kričal Uča in kleče streljal na skupino Nemcev, ki jo je bilo medlo videti v megli in jutranjem somraku.

Besen in obupan je Uča kričal in streljal ter bil trdno odločen, da se ne bo umaknil, čeprav sta ga tolkla dva nemška mitraljeza. Sele kasneje so se z brega oglasili partizanski mitraljezi in nekaj pušk. Tudi Uča ni mogel dolgo vzdržati sam. Svitalo se je, moral se je umakniti. Goste megle so ga zakrivalo pred nemškimi očesom, obenem pa prinášale nevarnost, da bo zadel na Nemce. Okorno, počasi se je umaknil; mislil je, da je najsrečnejši človek na svetu. Naletel je na mrtvega četnega komisarja Mirka; ležal je s puško na rami. Rafal ga je zadel v glavo; puške ni niti utegnil smeti. Uča je nekaj trenutkov stal nad njim in ga opazoval. Spomnil se je dnevnika in mu odvezal torbico. Bil je ta-

ko razjarjen in obupan, da ni imel moči, da bi ga obžaloval. Še bolj ogorčen se je vzpenjal v hrib. Še vedno je pokalo, le nekaj šibkeje. Streljali so tudi partizani; streljali v meglo, na slepo srečo. Na umiku je Uča opazil še nekaj mrtvih, a si jih ni ogledal. Obup je prehajal v ravnodušnost. Ko je prispel do partizanov, je hotel kričati in jih ozmerjati, a ni mogel.

»Stopite v zaklone! Da se mi nihče živ ne pobera od tod! Ubijem ga. In ne streljajte v veter!« Samo to je rekel in sedel v vejevje mlade smreke ter strmel v meglo, odkoder je prihajal Nemce.

»Smola in nesreča se me držita... in gluha zabitost. Čisto prav mi je. Sam sem si to skuhal. Kaj naj zdaj storim? Kam čem z okrnjeno četo? Saj niti ne vem, koliko jih je padlo. Čemu pa je zdaj to važno! Nemcem sem odkril smer pohoda, privleklil bodo svoje sile in čakali. Da jim bom pritekel pred cev. In četudi bi se prebil, bi me v tej smeri gonili in pogнали v Kopaonik. Kakšna neumna taktika!« je Uča onemoglo kimal z glavo. Če bi se odpovedal določnemu pohodu in se vrnil v planino, bi bilo nepravilno prekršil bi sklepe štaba in Partije. V vojni ne more vsak delati po svoji glavi. Pokoravanje je zakon vojne. Če kdo v odre-

du zagovarja disciplino in poslušnost, tedaj jo prav gotovo on. In zdaj: naj bo on tisti, ki bo prelomil tako veliko stvar in jo obrnil po svoji volji. Zanj je bila prelita kri človeka. Čemu se ni tedaj boril in uveljavil svojega mišljenja? Čemu je privolil v to, česar sploh ni verjel? Zdaj, ko je ostal sam, ko se mu nima kdo upirati, ko je padel četni komisar, naj on spreminja sklepe štaba... Nikakor! Toda prepričan je, da sklep ni pravilen in da vodi v pogubo. Komandant je najbolj poklican da odloča o vojaških stvareh v odredu. Njegova dolžnost je, da dela tako, kakor misli, da je za boj najbolj koristno. Delati drugače pomeni izdajati ta boj.

Uča se je vrtil in krhal okrog tega. Ni vedel, kako naj se odloči. Niti se ni imel s kom posvetovati. Morda bi moral govoriti z namestnikom komandirja. Povprašal je po njem. Odgovoril so mu, da je davi izginil; najbrž je tudi on padel.

»Koliko ljudi smo izgubili?« se je Uča šele v poznem jutru spomnil na to vprašanje.

Vuksan, ki je imel sedaj po lastnem mnenju takoj za Učom največ odgovornosti, je pobito, kakor bi bil on kriv, stopil k njemu:

»11 tovarišev je padlo... Ranjencev nismo odnesli. Če

jih je kaj bilo, so jih Nemci prav gotovo pobili.«

»E-enajst!... Enajst mrtvih!... Babe! Kot kože ste pobegnili! Kdo vam je rekel, da se umikate? Ste čuli moja povelja?«

»Čemu kričiš name, tovariš Uča? Jaz sem se boril, slišal si mitraljez. Kaj sem mogel? Niti obrnil se nisem, ko so že vsi pobegnili.«

»Kakšen tvoj mitraljez kakšen tvoj boj! Skličič četo, naj pride sem! — Na obronku naj ostane puškomitraljez!«

Vuksan je užaljeno in pobito odšel.

Ko so se partizani zbrali, molčeji in namrščeni, utrujeni od nocojšnjega pohoda, prežebeli in poraženi, je Uča vstal:

»Kdo vam je zapovedal umik? Ste partizani ali četniki? Se hočete bojevati ali bežati? Mi nismo krdele obupance. Smo komunistična vojska, razumete? Kaj mislite? Čemu me tako tope gledate?... Zato, ker ste kot kože bežali; zato so nam Nemci pobili toliko ljudi. Sram vas bo di! Vse bi nas morali poklati kot ovce! — Uča se je od razburjenja tresel. — »Se enkrat naj se zgodi kaj takšnega, še enkrat naj kdo poskuša Nemcem obrniti hrbet, sam ga bom ubil kot izdajalca. Poslušati morate moje povelje, pa če rečem smrt, potem v smrt! Nič drugega! Na položaj!«